

Quid vis bester regina 2c. v. ca. b. Itē itba grece figure in numeris notat octo. cui apud latinos corrūdet e longa apposit. ibi. Sū magz eple h fuit. viij. c. f. Itē tbitba vltēba grece figure i nūcis nouē facit. cui apud latinos corrūdet tb apposit. ibi. Dixitqz mardocheus 2c. r. ca. c.

Itē alpha grece figure nota vnitatis apud eos: cui apud latinos corrūdet a apposit: ibi. Anno scdo regnate artaxerxe 2c. rj. capi. b. Itē deltha grece figure nota quaternarij apud eos: cui apud nos corrūdet d. apposit. ibi. Epistole aut hoc exemplar fuit 2c. rj. ca. g. Itē epsilo grece figure nota quinarij apud suos: cui apud latinos corrūdet e breuis apposit: ibi. Mardocheus deprecatur dnm 2c. ca. rj. e. Item zēta grece figure nota septenarij apud suos cui apud nos corrūdet z apposit: ibi. Exeplar eple 2c. rj. ca. g. ppter qd dicit Hiero. Fecim? alphabetu 2c. c. Colletes. s. p hoc insinuare. i. intinere. q. in sinum mittere. 7 d. Studiose lectori ordinē. lxx. interpretum. i. a liter ordinauerunt libru istum. 7 e. Nos vō iuxta morem. i. cōsuetudinē nrām q sp pluenimus sequi hebraicā veritatem. 7 g. Maluimus. i. magis volumus. 7 f. Prosequi ordinem hebraicū etiā in lxx. editōne qz sequi ordinatōem eoz pposteram 7 cōsulam. 7

tes. s. septuaginta interpretū ordinē p h insinuare studiose lectori. Nos em iuxta morem hebraicū ordinē psequetiā in septuaginta editōne maluim? Explicat plogus. Incipit liber bester. Capitulum primum.

M diebus assueri qui regnavit ab India vsqz ethiopiā sup

ad minus. r. vel circiter: 7 rj. anni quibus regnavit sedechias 7 annos quibus regnavit assuerus ante exaltatōem mardochei qui fuerunt. rj. nō est autē verisimile qz tantū vixerit: qz iam an p multos ānos vixerat vō si aut in potētatibus octoginta anni 7 amplius eoz labor 7 dolor: et dato qz tantū vixisset: non tñ eēt tunc tante fortitudinis qz possz facere illa q infra scribunt de ipso: vixz qz ita magnifice cōtaret p civitatem: 7 domū. Bester regeret: ac etiā negotia rgnū cū eēt scds a rege: vt babeat infra. r. c. fm iosephū vō libro. rj. anti quitatis iudaice iste assuer? fuit quartus rex p farum a cyro dimissistū duobus magis vt p dictum est: 7 vocat eū artaxerrem. 7 fm hoc mardocheus in principio regni assueri fuit. c. 2. lxx. annoz: vt patet p p dicta: qz supponit q ad minus habuit. r. ānos anqz captiua rē. 7 lxx. tpe captiuitatis. 7 rj. tpe cyri. 7 viij. tpe cambises. 7 xxxvj. de tempe darij bystaspis. 7 xx. de tēpe terxis filij darij: qui simul iuncti faciūt annos. c. lxx. 7 sic ad huc nō est verisimile q tantū vixerit. 7 dato q vixerit nō est verisimile q fuerit tunc tante fortitudinis q facere potuerit ea que p dicta sunt de eo. maxime cū nō fuerint facta in principio regni assueri. sed p magnum tps postea. qz tercio āno regni sui abiecit vastbi. vt hz infra eo. c. 2. vij. anno regni sui accepit bester. vt patet infra. ij. c. 7 adhuc postea facta fuerit ea q dicta sūt d mardocheo. 7 iō saluo meliori iudicio videat q Ra. Sa. verisimilius dicat. s. q iste assuer? imediate succēdit cyro in regnum. quōis non esset de semine regio. vt dictum est supra. Etdre. iij. 7 fm hoc mardocheus in principio regni huius assueri fuit nonagintaduoz annoz: vt p p dicta. s. iste Ra. sa. Dan. rj. inter cyru 7 assuerum ponit cambisem filium cyri regnasse. 7 cogit ad hoc vt ibidē dz. adhuc tres reges stabunt in perfide et quare? vitabaf opib? nimijs. 7 iste fm ipm 7 alios bestros. fuit darij filius assueri 7 bester. cum igitur fm ipm 7 oēs alios expositores cyrus sit prim? optz qz inter cyru 7 assuerū ponat vn? alius. aliter nō eēt quatuor s tres tñ. 7 sic cū cābises regnavit octo ānis mardocheus in principio regni assueri fuit. c. annoz. vt forte min? qz in principio vel i fine alic? regis dimidi? ann? 7 aliqñ min? p vno āno cōputaf. 7 h vltio dictū verisimilius mibi videat. 7 fm hoc ille q edificatōem templi ipediuit nō fuit cyr? s cābises fili? ei? in etate vō cētū annoz hoies bene cōplectōati 7 sobrij pnt adhuc mltā agere 7 pati. Scdm pambulū ē de loco vbi fuit factū istud regale conuiuiū. quod notatur cum dicitur. b. Qñ sedit in solio regni sui. i. qñ fuit cōfirmat? in regno. 7 c. Susa ciuitas regni ei? exoz. fuit. qz fecit eaz metropolim totius impū sui. Terciu pambulū est de tempe hui? cōuiuij. qd notat cum dicit. 7 d. Tercio igit an. impū sui se. gran. cōui. cum princ. 2c. vt tenet eos in amore 7 in subiectōe. cū viderent eius magnificentia 7 potentiam. ideo subdit. Et ostenderet diuitias glorie regni sui. 7 e. Centum vicz 7 octoginta diebus. aliqui dicunt hic q tantū durauit primum conuiuiū quod fuit in quadam mirabili domo habente columnas argenteas. et testudines ad similitudinē celi. gemmis lucentibus ornata. vt dicitur in scola.

Postilla frs Nicolai de lya sup libz bester incipit. In diebus assueri. Postqz descriptus est progressus ppli de captiuitate babilonica reduci sub Esdra 7 Neemia. h pnter describitur in cōdes casus: vixz iudaici ppli in piculo positi liberatio p reginā bester. Et circa hoc primo ponit ipi? bester p motio. secūdo ppli sui liberatio. ij. ca. Circa primū sciendū. q sicut in naturalib? corruptio vni? est generatio alterius. ita suo mō ad exēctōem vastbi regine: secuta ē sublimitas bester: 7 iō ponit prio ipius vastbi reiectio. scdo bester p motio ca. ij. Occasio vō deiectionis vastbi fuit regale conuiuium: ad qd ipa renuit intrare. ideo primo describit huius cōuiuij magnificentia. secūdo vastbi regine inobedientia: ibi. Itaqz die septio Circa primū primo ponit triplex p reuiū: secūdo ipm cōuiuium: ibi. Cūqz implerent. Primū p reuiū est qd fuit actor huius cōuiuij: quod notatur cum dicit. 7 a. In diebus assueri. de hoc autem assuer? varie loquunt expositores. dicunt. n. expositores nostri cōmunitē: q iste assuerus fuit octauus rex persarū post cyrum: omisis tamen duobus magis qui post cambisem dicuntur regnasse septem mensibus tñ: sed istud non videtur verum: qz cyrus post monarchiam adeptaz regnavit. rj. annis fm minorem cōmputatōem. Cambises filius eius octo: Darius bystaspis. xxxvj. xerxes filius darij. xx. artaxerxes. xl. xerxes secundus duobus mensibus sagdianis mensibus septem. Darius nobus. xij. cui successit iste assuer? vt dicunt. si autē isti anni p dicti simul coniungant faciūt annos. cxxxv. quibus si adiungant. lxx. anni captiuitatis babilonice habentur. cc. 7. v. anni. igitur cum Mardocheus captiuatus fuerit cum Techonā rege iuda: vt habetur infra capi. ij. oportet consequenter dicere fm istaz viam: q mardocheus primo anno regni assueri fuerit. ccv. annoz ad minus: 7 cum hoc optet addere annos quos habebat quando fuit in captiuitatē ductus: qui fuerunt

ad minus. r. vel circiter: 7 rj. anni quibus regnavit sedechias 7 annos quibus regnavit assuerus ante exaltatōem mardochei qui fuerunt. rj. nō est autē verisimile qz tantū vixerit: qz iam an p multos ānos vixerat vō si aut in potētatibus octoginta anni 7 amplius eoz labor 7 dolor: et dato qz tantū vixisset: non tñ eēt tunc tante fortitudinis qz possz facere illa q infra scribunt de ipso: vixz qz ita magnifice cōtaret p civitatem: 7 domū. Bester regeret: ac etiā negotia rgnū cū eēt scds a rege: vt babeat infra. r. c. fm iosephū vō libro. rj. anti quitatis iudaice iste assuer? fuit quartus rex p farum a cyro dimissistū duobus magis vt p dictum est: 7 vocat eū artaxerrem. 7 fm hoc mardocheus in principio regni assueri fuit. c. 2. lxx. annoz: vt patet p p dicta: qz supponit q ad minus habuit. r. ānos anqz captiua rē. 7 lxx. tpe captiuitatis. 7 rj. tpe cyri. 7 viij. tpe cambises. 7 xxxvj. de tempe darij bystaspis. 7 xx. de tēpe terxis filij darij: qui simul iuncti faciūt annos. c. lxx. 7 sic ad huc nō est verisimile q tantū vixerit. 7 dato q vixerit nō est verisimile q fuerit tunc tante fortitudinis q facere potuerit ea que p dicta sunt de eo. maxime cū nō fuerint facta in principio regni assueri. sed p magnum tps postea. qz tercio āno regni sui abiecit vastbi. vt hz infra eo. c. 2. vij. anno regni sui accepit bester. vt patet infra. ij. c. 7 adhuc postea facta fuerit ea q dicta sūt d mardocheo. 7 iō saluo meliori iudicio videat q Ra. Sa. verisimilius dicat. s. q iste assuer? imediate succēdit cyro in regnum. quōis non esset de semine regio. vt dictum est supra. Etdre. iij. 7 fm hoc mardocheus in principio regni huius assueri fuit nonagintaduoz annoz: vt p p dicta. s. iste Ra. sa. Dan. rj. inter cyru 7 assuerum ponit cambisem filium cyri regnasse. 7 cogit ad hoc vt ibidē dz. adhuc tres reges stabunt in perfide et quare? vitabaf opib? nimijs. 7 iste fm ipm 7 alios bestros. fuit darij filius assueri 7 bester. cum igitur fm ipm 7 oēs alios expositores cyrus sit prim? optz qz inter cyru 7 assuerū ponat vn? alius. aliter nō eēt quatuor s tres tñ. 7 sic cū cābises regnavit octo ānis mardocheus in principio regni assueri fuit. c. annoz. vt forte min? qz in principio vel i fine alic? regis dimidi? ann? 7 aliqñ min? p vno āno cōputaf. 7 h vltio dictū verisimilius mibi videat. 7 fm hoc ille q edificatōem templi ipediuit nō fuit cyr? s cābises fili? ei? in etate vō cētū annoz hoies bene cōplectōati 7 sobrij pnt adhuc mltā agere 7 pati. Scdm pambulū ē de loco vbi fuit factū istud regale conuiuiū. quod notatur cum dicitur. b. Qñ sedit in solio regni sui. i. qñ fuit cōfirmat? in regno. 7 c. Susa ciuitas regni ei? exoz. fuit. qz fecit eaz metropolim totius impū sui. Terciu pambulū est de tempe hui? cōuiuij. qd notat cum dicit. 7 d. Tercio igit an. impū sui se. gran. cōui. cum princ. 2c. vt tenet eos in amore 7 in subiectōe. cū viderent eius magnificentia 7 potentiam. ideo subdit. Et ostenderet diuitias glorie regni sui. 7 e. Centum vicz 7 octoginta diebus. aliqui dicunt hic q tantū durauit primum conuiuiū quod fuit in quadam mirabili domo habente columnas argenteas. et testudines ad similitudinē celi. gemmis lucentibus ornata. vt dicitur in scola.

missistū duobus magis vt p dictum est: 7 vocat eū artaxerrem. 7 fm hoc mardocheus in principio regni assueri fuit. c. 2. lxx. annoz: vt patet p p dicta: qz supponit q ad minus habuit. r. ānos anqz captiua rē. 7 lxx. tpe captiuitatis. 7 rj. tpe cyri. 7 viij. tpe cambises. 7 xxxvj. de tempe darij bystaspis. 7 xx. de tēpe terxis filij darij: qui simul iuncti faciūt annos. c. lxx. 7 sic ad huc nō est verisimile q tantū vixerit. 7 dato q vixerit nō est verisimile q fuerit tunc tante fortitudinis q facere potuerit ea que p dicta sunt de eo. maxime cū nō fuerint facta in principio regni assueri. sed p magnum tps postea. qz tercio āno regni sui abiecit vastbi. vt hz infra eo. c. 2. vij. anno regni sui accepit bester. vt patet infra. ij. c. 7 adhuc postea facta fuerit ea q dicta sūt d mardocheo. 7 iō saluo meliori iudicio videat q Ra. Sa. verisimilius dicat. s. q iste assuer? imediate succēdit cyro in regnum. quōis non esset de semine regio. vt dictum est supra. Etdre. iij. 7 fm hoc mardocheus in principio regni huius assueri fuit nonagintaduoz annoz: vt p p dicta. s. iste Ra. sa. Dan. rj. inter cyru 7 assuerum ponit cambisem filium cyri regnasse. 7 cogit ad hoc vt ibidē dz. adhuc tres reges stabunt in perfide et quare? vitabaf opib? nimijs. 7 iste fm ipm 7 alios bestros. fuit darij filius assueri 7 bester. cum igitur fm ipm 7 oēs alios expositores cyrus sit prim? optz qz inter cyru 7 assuerū ponat vn? alius. aliter nō eēt quatuor s tres tñ. 7 sic cū cābises regnavit octo ānis mardocheus in principio regni assueri fuit. c. annoz. vt forte min? qz in principio vel i fine alic? regis dimidi? ann? 7 aliqñ min? p vno āno cōputaf. 7 h vltio dictū verisimilius mibi videat. 7 fm hoc ille q edificatōem templi ipediuit nō fuit cyr? s cābises fili? ei? in etate vō cētū annoz hoies bene cōplectōati 7 sobrij pnt adhuc mltā agere 7 pati. Scdm pambulū ē de loco vbi fuit factū istud regale conuiuiū. quod notatur cum dicitur. b. Qñ sedit in solio regni sui. i. qñ fuit cōfirmat? in regno. 7 c. Susa ciuitas regni ei? exoz. fuit. qz fecit eaz metropolim totius impū sui. Terciu pambulū est de tempe hui? cōuiuij. qd notat cum dicit. 7 d. Tercio igit an. impū sui se. gran. cōui. cum princ. 2c. vt tenet eos in amore 7 in subiectōe. cū viderent eius magnificentia 7 potentiam. ideo subdit. Et ostenderet diuitias glorie regni sui. 7 e. Centum vicz 7 octoginta diebus. aliqui dicunt hic q tantū durauit primum conuiuiū quod fuit in quadam mirabili domo habente columnas argenteas. et testudines ad similitudinē celi. gemmis lucentibus ornata. vt dicitur in scola.

¶ Que renuit rē. et sic ista trāslatō notat reginā de cō-
tempnū. q̄ ē grāvis culpa. dicit aut̄ ioseph^{us} li. xj. antiquita-
tis iudaice q̄ nō fecit hoc ex p̄ceptu. s̄ p̄tē bonēfraz p̄sue-
tudinē p̄saz qua p̄iuges maxime nobilitum nō se dabant
aspectib^{us} alioz viroz: et ista hebraica nō notat eā de aliq̄
p̄ceptu. vbi sichi: et
nō plus. Et renuit
regina vasthi veni-
re in verbū regis
in manu eunuchorū.
i. p̄ eunuchos.

¶ In irat^{us} rex.
Dicit p̄r ponit sen-
tētia p̄ reginā: de q̄
p̄mo q̄nt̄ et sc̄do
r̄ndē ibi. R̄ndit-
q̄. Circa p̄mū or-
n̄. In iratus rex
et nimio furore luc-
census nō t̄m̄ p̄ter
factū q̄ntuz p̄pter
p̄cipēs et p̄p̄os af-
flictes. q̄ q̄q̄ re-
gia ex verēcūdia et
honestate muliebrī
fuit mōta. t̄m̄ p̄-
cipēs et p̄p̄i assistē-
tes possent stati co-
gitare q̄ ex p̄ceptu
fecisset. q̄ verbum
regis in hoc cāu de-
bebat cōsuetudinē
p̄ualere.

¶ Interrogavit sa-
pientes. vt nō p̄cipi-
tant aliqd̄ agerēt
de capite suo.

¶ Qui ex more
regio sp̄ ei aderant
vt nūq̄ eēt sine bo-
no et magno p̄silio
cetera patent vsq̄
ibi. q̄. Qui vide-
bāt faciēs regis. q̄
cōiter ei aderāt: vt
dcm̄ ē. Et p̄-
mi p̄ eū relidē soli-
ti erāt p̄silijs et in
mēsis et alijs loc^{is} honorific^{is}.

¶ R̄nditq̄ mamucha.
Dicit ponit r̄nsio vbi p̄rio t̄ḡit regie culpa. Et nō so-
lum re. lesit regina vasthi ex facto suo. s̄. suspitōz p̄cept^{us}
regis p̄cipib^{us} et p̄p̄is ingerēdo. Et s̄ et oēs p̄ncipes
et p̄p̄os. regi subiectos. q̄z occōne h̄t̄ci qd̄ vbiq̄z divulga-
bit: multo magis p̄tēnēt alie mulieres viros suos. sc̄do
exp̄p̄imē snia p̄ modū t̄m̄ p̄siliū cū d̄r. Si tibi placet rē.

¶ Et nequaq̄z vltra regina vasthi ingrediat ad regē. s̄
sit simpliciter repudiata cetera patent in l̄ra.

¶ In principio capli. j. bester vbi d̄r in postil. In diebus
assueri. Postq̄ descriptus ē p̄gressus p̄p̄i. Additio.

¶ Apositio doctoz nroz dicētū q̄ assuer^{us} iste fu-
erit. viij. rex p̄saz p̄p̄oz om̄issis duob^{us} regibus
q̄ t̄m̄ septē mētib^{us} regnauerūt. postq̄z b̄n̄ sustineri
tantq̄z vera nō obstāte impugnatōe postillator^{is} fundā-
mentū in hoc loco ē iualidū. F̄ndat̄ ei impugnatō sua in
h̄ q̄ mardoche^{us} captiuat^{us} fuerat cū iechonia r̄ge iuda. et h̄
credit p̄bāc p̄ illd̄ qd̄ d̄r. j. ij. c. Erat vir iude^{us} i susis citate
vocablo mardoche^{us} fili^{us} iair: filij semei: filij cis d̄ stirpe ge-
mi q̄ trāslat^{us} fuerat d̄ irim eo t̄pe q̄ iechoniā regē iuda trā-
stulerat nabuctodonosor rē. p̄supponit̄ em̄ q̄ illud relati-
uum q̄ p̄tētū in hoc dicto. Qui trāslat^{us} fuerat. necessario

introducerēt reginā vasthi
corā rege: posito sup̄ caput
ei^{us} diademate: vt oñderz cū
ctis p̄p̄is et p̄ncipib^{us} ei^{us} pul-
critudinē. Erat em̄ pulcra
valde. Que renuit et ad re-
gis iperius qd̄ p̄ eunuchos
mādauerat: venire p̄ceptit

¶ In irat^{us} rex: et nimio furo-
re succensus: interrogavit sa-
pientes q̄ ex more regio sp̄
ei aderant: et illoz faciebat
cūcta p̄silio sciētū leges ac
iura maioz: erāt aut̄ p̄mi
et p̄mi charsenā et zethar
et admethā et tharsis et ma-
res et marsana et mamucha
septē duces p̄saz atq̄ medo-
rum: q̄ videbant faciēs re-
gis et p̄mi p̄ euz residere
soliti erāt: cui snie vasthi re-
gina sbiaceret q̄ assueri re-
gis impuz: qd̄ p̄ eunuchos
mādauerat facere noluisz

¶ Respōditq̄z mamucha au-
diente rege atq̄ p̄ncipib^{us}.
Nō solū regez lesit regina
vasthi: s̄ et om̄is p̄ncipes
et p̄p̄os q̄ sūt in cūctis p̄u-
cijs regis assueri. egrediet̄
em̄ p̄mo regine ad oēs mu-

lieres vt p̄temnāt viros su-
os et dicāt. Rex assuer^{us} ius-
sit vt regina vasthi intrarz
ad euz: et illa noluit: atq̄ h̄
exemplo omnes p̄ncipuz
p̄iuges p̄saz atq̄ medoz
parvipēdēt impia marito-
ruz. Vñ regis iusta ē indi-
gnatio. Si tibi placz egre-
diat̄ edictū a facie tua et scri-
batur iuxta legē p̄saz atq̄
medoz quā p̄teriri illicitū
ē: vt nequaq̄z vltra vasthi
ingrediat̄ ad regē: s̄ regnuz
ill^{ius} alta q̄ melior ē illa acci-
piat: et h̄ in omne q̄ latissi-
mum est puinciaz tuaz di-
uulget̄ impiū et cūcte vro-
res taz maioz q̄ minoz te-
ferāt maritis suis honozes.

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

referat ad mardocheū: et sic deducit q̄ mardoche^{us} fuit
set ducetoz: anoz et p̄ in p̄rio ano regni assueri: qd̄ ē
incōueniēs: s̄ recte attēdēt̄ l̄raz p̄suppositū suū nō va-
let nā p̄dictū relatiū possēt referri plane ad cispauiū
mardochei: nō at ad mardocheū. et s̄m̄ istū intellectū
p̄r p̄cedit q̄ cis-
duct^{us} fuit i trā-
migratōez cum
iechonia: nō at
mardoche^{us} p̄ne
pos su^{us}. et sic n̄
oz cōcedere s̄m̄
istā expositōem
q̄ mardocheus
cet tot annoz
q̄n̄ fuisz exalta-
t^{us} p̄ assueruz. vt
postillator intē-
dit q̄ forte p̄ ma-
gū t̄ps p̄ trā-
migratōez mar-
doche^{us} fuit nat^{us}
in susis: vel ali-
bi: q̄ aut̄ relati-
uuz p̄dictū pos-
set r̄ferri ad cis-
pauum mardo-
chei: p̄z p̄ exem-
plū. nā siq̄z dice-
r̄z q̄ d̄d̄ fuit fili^{us}
yessē filij obed-
filij booz q̄ con-
traxerāt cū ruth
moabites: talis
narratō nō esset
reputāda falsa:
cū illud flatūū
p̄tentū in illo di-
cto q̄ p̄traxerat
posz r̄ferri ad
suū immediatū
añcedēs. s̄ booz
nō autēz ad d̄d̄
nec ad alios. et
s̄m̄ p̄t̄ intelligi
relatio illa in p̄-
posito. ex q̄ se-
quit̄. q̄ opio cō-
munis exposito
rū nroz nō ē re-
spuenda: p̄pter

lieres vt p̄temnāt viros su-
os et dicāt. Rex assuer^{us} ius-
sit vt regina vasthi intrarz
ad euz: et illa noluit: atq̄ h̄
exemplo omnes p̄ncipuz
p̄iuges p̄saz atq̄ medoz
parvipēdēt impia marito-
ruz. Vñ regis iusta ē indi-
gnatio. Si tibi placz egre-
diat̄ edictū a facie tua et scri-
batur iuxta legē p̄saz atq̄
medoz quā p̄teriri illicitū
ē: vt nequaq̄z vltra vasthi
ingrediat̄ ad regē: s̄ regnuz
ill^{ius} alta q̄ melior ē illa acci-
piat: et h̄ in omne q̄ latissi-
mum est puinciaz tuaz di-
uulget̄ impiū et cūcte vro-
res taz maioz q̄ minoz te-
ferāt maritis suis honozes.

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

¶ Placuit p̄siliū ei^{us} regi et p̄-
cipib^{us}: fecitq̄z iuxta p̄siliū
mamucha et misit ep̄las ad
vniuersas puincias regni
sui: vt queq̄z gens audire et
legere poterat diuersis lin-
guis et l̄ris cē viros p̄ncipes
ac maiores in tomib^{us} suis et
h̄ p̄ cunctos p̄p̄os diuulga-

¶ n. Cap. ij.
Is itaq̄z gest^{us}. p̄ q̄
incōuenientiā quā allegat postillator de erate mardo-
chei rē. Capitulū. ij.

¶ Is itaq̄z gest^{us}. Postq̄ descripta ē regie vasthi
directio. hic p̄sequenter ponit ipsius bester ex
altatio. et hoc in quatuor sibi gradatim succe-
dentibus. q̄z primo alijs virginib^{us} regis sociat̄. sc̄do
modus muliebris ei accelerat̄ ibi. Que placuit ei. ter-
cio regi desponsat̄ ibi. Quarta est itaq̄. quarto in amo-
re regis firmatur ibi. Quinq̄ et secundo querēt̄. Cir-
ca primum ponitur primo p̄sultatio generalis. secun-
do circa bester executio specialis ibi. Erat vir iudeus
Circa primum sciendum: q̄ sicut dicit iosephus li. xj.
antiquitatis iudaice sedata passione ire et turbationis
in assuero de facto predicto vasthi regine: cepit reco-
lere eius pulcritudinem etiamoz quem habuerāt ad
inuicem et dolere de hoc q̄ abiecerat eam. maxime. q̄z
eam reuocare nō poterat. p̄pter edictū irrevocabile
qd̄ sup̄ hoc dederat. et p̄ totū regnuz suū publicauerat
p̄pter qd̄ amici sui videntes euz p̄tinuē anxiari suase-
rūt ei. vt virgines pulcerrimas faceret ad se adduci:
et illā q̄ in eas mag^{is} sibi placerez vroze assumerz: et sic
amor sequit̄ doloze mitigaret p̄cedēt. et hoc est qd̄ d̄r

b Postquam regis assueri indignatus deferbuerat. i. passio ire et turbatois transierat: quia aliter iudicat homo in passione positus et extra passionem. Et recordatur e. vashbi. sic est in bebreo et in libris correctis. quia detata passioe assueri recordatur fuit pulcritudinis ipsi vashbi. et amoris qui fuerat in ipsos. **d** Que fecisset vel que passa esset. seredo pena quas ei infirerat et factum quod ipsa fecerat: et videbat sibi quod culpa pena excessisset rationem supra dictam quia fecerat bonestate et verecundiam mulieris: propter quod anxiebat eam reuocare non audebat. ne punitus regni se pro uocaret: et fractione edicti irrevocabilis. et ne a toto populo propter unam mulierem reputaretur muta bilis tanquam effeminatus et mollior et per propter regno punitur recur marime cum non esset de semine regio. **h** m dcm ra. **h** a. c. pcedenti.

e Dixeruntque pueri regis. i. familiares et intrinseci volentes occurrere ei desolationi. **f** Querant regis puelle ygies etc. et p. l. f. a. vsq. ibi. **g** Et accipiat mundum. i. illud quod pertinet ad cultum et ornamentum et de a mundo das: quia aliqui mundum dant carnes mulierum sicut balnea pigmenta et confimilia. et aliqua decorant exterius pro sui mundiciam et decorum sicut vestes et ornamenta de auro et argento et lapidibus preciosis facta.

h Et quicquid in oculis regis placuerit. oculis. s. exterioribus propter pulcritudinem et oculis mentis pro delectatione in ea inuictas et consilium. **k** Ipsa regnet pro vashbi. ut sic dicitur pcedens de obliuioni. **l** Placuit ergo regi. quia videbat sibi bene ad suam consolationem. **m** Et ita ut suggereretur iussit fieri mandando statim executioni. **n** Erat vir iudeus. **o** hic propter ponit spalis executio circa hester: cum dicitur. Erat vir iudeus in susis ciuitate. dicit iosephus quod tunc manebat in babilonia. sed adducta hester ad susan: illuc se transfudit amore hester. quam diligebat. et sic scriptum

regi assueri indignatio deferbuerat: recordatur e. vashbi que fecisset vel que passa esset dixeruntque pueri regi ac ministri eius. Querant regi puellae ygies ac speciose: et mittant que considerent pro vnicersas puellas speciosas et ygies: et adducant eas ad ciuitates susan: et tradant in manus feiaz sub manu egei eunuchi qui est propositus et custos mulierum regiarum et accipiant mundum mulierum et cetera ad usus necessaria. et quicquid in oculis regis placuerit: ipsa regnet pro vashbi. Placuit ergo regi: et ita ut suggereretur iussit fieri: erat vir iudeus in susis ciuitate: vocabulo mardocheus filii iair filij semei: filij cis: de stirpe gemini: qui translatus fuerat de hierusalem: eo tempore que iechoniam regem iuda nabuchodonosor rex babilonis transfulerat qui fuit nutritus filie fratris sui edisse que altero nomine vocabatur hester: et vtriusque parentem amiserat: pulchra nimis et decorata facie. Adortusque patre et ac matre: mardocheus sibi eam adoptauit in filiam. Quicquid percrebuisse regis imperium. et iuxta mandatum illi multe pulcherrime ygies adducerent susan: et egeus traderet eunuchus hester

ra loquitur hic pro tempore quo se transfulerat apud susan. **o** De stirpe gemini: et sic patet quod fuit de stirpe saul primi regis israel. **q** Qui translatus fuerat: de qua translatoe b. iij. reg. xliij. cetera patet vsq. ibi. **r** q. Hester quia inter ceteras puellas ei tradita est. s. egeus eunuchus.

ster quia inter ceteras puellas ei tradita est: ut seruaret in numero feminarum. Que placuit ei et inuenit gratiam in conspectu illius: ut acceleraret mundum mulierum: et traderet ei partes suas: et septem puellas speciosissimas de domo regis: et tam ipsas quam pedisseque eius ornaret atque excoleret. **o** Quenoluit indicare ei populum et patriam suam. **o** mardocheus enim precepit ei ut de hac re omnino reticeret: quod teambulabat quotidie ante vestibulum domus in qua electe ygies stabant: curam agens salutis hester: et scire volens quid ei accideret. **o** Cum autem venisset tempus singularum pro ordine puellarum: ut intraret ad regem: explet omnibus que ad cultum mulierum pertinentibus: mensis duodecimus vertebat: ita duntaxat per sex mensibus oleo ungerentur myrrino: et alijs sex quibusdam pigmentis et aromatis vterentur. **o** Ingredietesque ad regem quecquid postulassent ad ornamentum pertinentem accipiebant: et ut eis placuerat proposita de triclinio feiaz ad regis cubiculum transibant. **o** Et qui intrauerat vespere egrediebatur mane. atque inde in sedas edes deducebant que sub manu sagazi eunuchi erant: qui concubinis regis preidebat: nec

r Que placuit ei. **o** hic propter describitur promotio hester quantum ad accelerationem ornatus mulierum: cum dicitur. **s** Et inuenit gratiam in conspectu illius. et hoc factum est ex diuina ordinatione ut cito promoueret ad regiarum dignitatem. et sic liberaret populum israel a periculo sibi imminente de propinquo.

t Et traderet ei partes suas. i. illa que ad victum vestitum: et ornamentum pertinebant. **v** Que noluit ei indicare populum et patriam suam: de precepto mardochei. quia iudei tunc erant captiui et serui: et si hoc sciretur forsitan posset tanquam ignobilis repudiari. quibus sibi veritatem esset de genere regali. ut dictum est.

r Qui teambulabat quotidie: sollicitus inquire de bono ipsius hester. **y** Mensis. xij. vertebat. s. antequam aliqua de virginibus adductis ad regis cubiculum duceret. quia primis. **z** Sex mensibus ungebantur oleo myrrino. i. lacryma fluente de tali arbore que habebat virtutem mundificandi carnem.

a Et alijs sex sex mensibus. **b** Quibusdam pigmentis et aromatis vterentur. que faciunt carnem mulieris suauem et redolentem ad reprimendum fetores: qui in mulieribus solet esse: omnia ista fiebant de consilio medicorum regis: ut sic maior delectationem inueniret in eis: ut scilicet in alijs eorum: et sic maior delectatio superueniens dolore abiceret procederet. **c** Et qui intra vespere egrediebatur mane etc. ut sic de pluribus una tanquam delectabilior et amabilior eligeret: et tanquam regia conaretur. **d** Qui cum cubis regis preidebat de victu et vestitu promereri eis prouidendo. tunc verum scilicet est: quod iste qui admittit fuerat ad cubiculum regis. erat eius vxor: dicebant tamen concubine: quia non erant principales vxores sicut et de abraha legitur. quod sara dicitur propter principalem vxorem: alie autem dicuntur concubine. ut b. gen. xxy. omnes tamen erant eius.

f **g** **h** **i** **k** **l** **m** **n** **o** **p** **q** **r** **s** **t** **v** **w** **x** **y** **z**

vrores. **e** Instabat dies q̄ hester zc. debebat intrare ad regis cubiculū fm̄ modū z ordine sup̄ius positū.

f Que nō q̄sunt muliebrē cultū. sicut alic ponens se totaliter q̄stuz ad h̄ in eunuchi dispōne. **g** Q̄m̄ oculis gr̄osa z amabilis videbat. decore em̄ corpis decore gratie z virtutis mirabiliter augmētabat.

h Ducta est itaq̄. **h** Dic̄ p̄r̄ agit̄ d̄ desposatōe z coronatōe hester: z p̄z fr̄ayzq̄z ibi. **i** Et dedit regēz vniuersis puic̄is: quod dupliciē exponitur vno mō q̄ mandauit vniuersis puic̄is vt duratibus nuptiis hester celsarent ab opib̄ seruilibus: alio mō q̄ dedit eis requies a solutione tributū p̄ illo āno: vel saltē p̄ parte anni: z hoc ē magis pbabile. q̄ cessatio ab opib̄ tanto tēpe nō esset p̄lo gratiosa. s̄ magis damnabilis et onerosa.

k Ac dona largit̄ p̄ puic̄is: sicut solet fieri in talib̄ festis. **l** Quisq̄ te cūdo: hic p̄r̄ agit̄ de p̄firmatōe amoris ipsi regis ad hester reginā: qd̄ fuit ex hoc q̄ p̄seruauit sibi vitam suāz denūciādo insidias que sibi p̄abant: et hoc a deo factū est: ne gr̄a quāz hester apud regē inuenerat minueret eo q̄ patriā suāz z pplm̄ noluerat indicare: et hoc est qd̄ dic̄.

m Quisq̄ sc̄do q̄rerent virgines: vici p̄ coronatōez hester: simulando q̄ rex aliā sibi p̄ponere vellet eo q̄ patriā z gen̄ p̄dere nō vellet. z sic moueret ad indicandū. id̄ subdit. **n** Necdū p̄diderat zc. furtū mādatū ei. s̄ mardochei cui mādatū p̄ nulla re volebat p̄terire. **o** Et igit̄ tpe q̄ virgines sic adducebant: z q̄ mardochei sollicit̄ p̄ hester ad portā reḡ morabatur. **p** Irati s̄ bagathan z thares: occulte tñ machinātes i eius mortē: cā tñ b̄ machinatiōis nō expr̄m̄ hic nec in aliq̄ glosa hebraica vel latina quā viderim. s̄ frequenter inuentum est. q̄ serui regū machinānt̄ in mortem eoz.

q Qui iam erat z i p̄rio palatij residebat. p̄ tota ista lra nō ē pl̄ i hebreo. Custodes sup̄pellectil̄. z rō b̄ diuersitatis ē: q̄ dictō hebraica q̄ h̄ ponit̄ equoq̄ ē ad limē z sup̄pellectilē: translato tñ n̄ra seq̄rur p̄mā significatōez hebrai aut̄ sequunt̄ aliā cui maḡ concordat lra seq̄ns cū d̄.

r Volueratq̄ i regē insurgē z occidere eū. Iratores ei palatij nō sunt tante p̄tatis: q̄ p̄ arma regē possunt occideret: cū beat̄ custodes corpis sui: nec sic intrat̄ familiariter ad interiora. q̄ possunt ubi venenū p̄pinare. s̄ illi q̄ sūt

habebat p̄tates ad regē vltra redeūdi nisi voluisset rex: z eā venire iussisset ex nomine. **u** Voluto aut̄ tpe p̄ ordinē instabat dies quo hester filia abiahil fris mardochei quā sibi adoprauerat i filiā debet̄ intrare ad regē. **v** Que nō q̄sunt muliebrē cultū: s̄ q̄cunq̄ voluit ege eunuch̄ custos vginū: h̄ ei ad ornatū dedit. **w** Erat em̄ formosa valde: z incredibilis pulchritudine oim̄ oculis gr̄osa: z amabil̄ videbat. **x** Ducta ē itaq̄ ad cubiculū reḡ assueri mēse decimo q̄ vocat̄ thebeth: septimo anno regni ei: z adamauit eā rex pl̄ q̄ oēs mulieres habuitq̄ gr̄am et misericordiaz corā eo super om̄s mulieres z posuit diadema regni in capite ei: fecitq̄ eā regnā ē loco vasthi. **y** Et iussit p̄uuium p̄pari p̄ magnificūz cūct̄ p̄ncipib̄ z seruis suis: p̄ puic̄iōe z nuptiis hester: z dedit regēz vniuersis puic̄is: ac dona largit̄ ē iij magnificentiā p̄ncipalē. **z** Quisq̄ z sc̄do q̄rerent virgines: z p̄gregarent mardocheus manebat ad ianuaz regis: necdū p̄diderat be-

custodes sup̄pellectilis auree et argētee in q̄ fuit reḡ p̄nt̄ faciliē hoc facē cuiusmōi erat isti: vt dic̄t̄ bebr̄ei. **aa** Qd̄ mardochei nō latuit. dic̄t̄ at̄ ioseph̄ q̄ h̄ sc̄uit p̄ quēdā hebreū q̄ erat famul̄ valde familiar̄ vni i loz̄ eunuchoz. **aa** Sal. v̄o dic̄t̄ q̄ hoc sc̄uit: q̄ corāz mardochei i idiōmate thar sensi de regis in toxicatōe loq̄bant̄: credentes q̄ mardocheus illud idiōma penitus ignoraz.

ab Quicquid ei ille p̄cipiebat obsequabat hester z ita cuncta faciebat vt eo tempore solita erat q̄ eam parulam nutrebat. **ac** Et igit̄ tempore q̄ mardocheus ad regis ianuā morabatur irati s̄ bagathā z thares duo eunuchi reḡ: qui iam itores erāt: z in p̄rio palatij limie residebat̄ voluerūtq̄ insurgere i regē z occidere eū. **ad** Qd̄ mardochei nō latuit. **ad** Statimq̄ nūciauit regē hester: z illa regi exnoie mardochei q̄ ad se rez tetulerat. **ae** Quisq̄ ē z inuentū: z appēsus est vterq̄ eoz in patibulo. z iussit rex vt i libro mēoziali scriberet̄ vt p̄ vita sua aliq̄d repensaret ei. **af** Mandatūq̄ ē historijs z analib̄ traditū corāz

rege. **ag** **Capitulum iij.** **ah** **P**altavit aman filius amadathi: q̄ erat de stirpe agag: z posuit solius ei sup̄ omnes principes q̄s habebat. **ai** Cunctiq̄ serui regis q̄ in forib̄ palatij versabant̄ flectebant genua: z adorabant aman. **aj** Sic em̄ p̄cepit

contra iudeos fuit: eo q̄ mardocheus nolebat adorare aman. sicut et ceteri: et hoc est qd̄ dic̄t̄. **ak** **P**ost bec rex assuerus exaltavit aman: super omnes principes regni sui faciens euz a se secundū. **al** **Q**ui erat de stirpe agag: iste fuit rex amalech: vt habet̄. **am** **ay** quem samuel occidit: vt ibidem dicitur et ideo iste aman habebat exosos iudeos. q̄ saul rex israel vastauit regnūz agag interficiens amalechitas viros z mulieres et paruulos: vt habetur. **an** **ay** sed p̄tra hoc videt̄ quod dic̄t̄. **ao** Aman filius amadathi animo z gēte macedo. **ap** Qd̄ dicunt aliqui q̄ idē est populus amalechitarū z macedonū: hoc nō videt̄ vtz q̄ macedonia est quēdā regio in grecia fm̄ om̄s historiographos: terra vero amalechitarū est inter egyptū z terrā p̄missionis: z p̄te terrā edom. p̄rio em̄ occurrerūt filijs isrl̄ ad pugnadū p̄ eos in deserto: vt habetur **exo. xvij.** z iste terre sunt valde distantes: z iō alit̄ d̄. z melius q̄ aman dicitur animo et gente macedo per

Post bec rex assuerus exaltavit aman: super omnes principes regni sui faciens euz a se secundū. **Qui** erat de stirpe agag: iste fuit rex amalech: vt habet̄. **ay** quem samuel occidit: vt ibidem dicitur et ideo iste aman habebat exosos iudeos. q̄ saul rex israel vastauit regnūz agag interficiens amalechitas viros z mulieres et paruulos: vt habetur. **ay** sed p̄tra hoc videt̄ quod dic̄t̄. **ao** Aman filius amadathi animo z gēte macedo. **ap** Qd̄ dicunt aliqui q̄ idē est populus amalechitarū z macedonū: hoc nō videt̄ vtz q̄ macedonia est quēdā regio in grecia fm̄ om̄s historiographos: terra vero amalechitarū est inter egyptū z terrā p̄missionis: z p̄te terrā edom. p̄rio em̄ occurrerūt filijs isrl̄ ad pugnadū p̄ eos in deserto: vt habetur **exo. xvij.** z iste terre sunt valde distantes: z iō alit̄ d̄. z melius q̄ aman dicitur animo et gente macedo per

Marginal notes on the right edge of the page, including fragments of text from the adjacent page and other commentary.

similitudinē. qz macedones iā rebellabāt impio p̄faz
z alexander macedo ab eis abstulit monarchiaz eam
transferēs ad grecos: vt b̄. i. mach. j. c. Sol^o aute
mardo. nō flec. ge. neqz ado. eum qz ex supbia sua vo-
lebat sibi arripere honore diuinū facies se adorari tā-
qz deus: vt dic̄ b̄
glosa hebraica:
z hoc erat sibi il-
licitū. d̄. qd
cū audisset. Dic
p̄n̄r ponit ipsa
machinatō: z n̄
solum s̄ mardo-
cheū: s̄ occasiōe
eius p̄tra totūz
populum iudai-
cū marie. qz eū
iam hēbat odio
sum p̄pter inter-
fectionē agag: d̄
cui^o stirpe erat:
vt p̄dictū ē. z de
structionē ama-
lechitaz per iu-
deos tpe saulis
regis z p̄z lra ex
dictis vsqz ibi.

e. Mensē p̄-
mo c̄ vocabulū
ē nisan apud be-
brees et corre-
spondz partim
martio et ptim
apuli. qz incipit
a p̄p̄n̄quozū lu-
natione equino-
ctiovernali siue
a n̄ equinoctiūz
siue p̄: sicut ple-
nius dictum su-
it Cro. xij.

f. Anno. xij. re-
gni assueri ex q̄
patet quod di-
ctum est supra i
p̄ncipio huius
libri scz qz mar-
doche^o in p̄ci-
pio regni assue-
ri nō fuit eleua-
tus: nec fecit ea
que sequunt̄. s̄
per magnū tem-
pus post. s. p. xij
annos admin^o.

g. Missa est
fors i vna. iste
em̄ aman fortileg^o erat. z ideo p̄ modū sup̄stitōsuz po-
fuit fortes ad videndū quo mense machinatio sua de
interfectione iudeozum deberet habere effectum.

k. Et exiit mensis duodecim^o q̄ vocatur adar. i. ce-
cidit fors sup. xij. mensē qui apud hebreos adar vo-
catur: z correspondet ptim martio et partim februa-
rio. Postea misit fortes quo die illius mensis deberet
hoc fieri. z cecidit fors super. xij. diem. z bis dictis pa-
tet littera hoc excepto. g. Missa est fors in vnam
id ē in vas ad hoc deputatū s̄m illi^o fortilegij modum
sed quis fuerit ille modus magis in particulari nō ha-
betur ex textu. nec ex glosa: nec est necessariū ad verita-
tem historie. h. Que. s. fors. i. Hebraice dicitur
p̄bur. nō est p̄ hoc intelligendū: qz p̄bur sit nomen he-
braicum s̄ est p̄ficiū. vñ in hebreo habet p̄bur. i. goral.

eis impator. Sol^o mardo-
cheus non flecebat genu:
neqz adorabat eū. Cui dix-
erūt pueri regis q̄ ad fores
palatij residebāt. Cur p̄ter
ceteros nō obseruas māda-
tum regis: Cūqz b̄ crebri^o
dicerēt: z ille nollet audire
nunciauerūt aman scire cu-
pientes vtrū pseueraret in
lnia. Dixerat em̄ eis se eē iu-
deū. Qd̄ cū audisset amā
z expimento p̄bassz qz mar-
docheus non sibi fleceret
genu nec se adoraret: iratus
est valde z p̄hibilo duxit i
vnuz mardocheum mittere
manus suas: audierat eniz
qz esset gentis iudee: magis-
qz voluit omnē iudeoz qui
erāt in regno assueri p̄dere
natōez. Adēse p̄ cui^o voca-
bulū est nisan anno duode-
cimo regni assueri: missa ē
fors in vna: q̄ hebraice dē
p̄bur corā amā: q̄ die z quo
mense gēs iudeoz debēt in-
terfici^o z exiit mēsis duo-
decim^o q̄ vocat adar. Dirit
qz aman regi assuero. Est
p̄pls p̄ om̄s puincias regni
tui dispersus z a se mutuo se-
patus: nouis vtēs legibz z
ceremonijs: insup et regis
scita^o p̄tēnes. Et optie no-
sti qz nō expediat r̄gno tuo

ita qz goral est nomē hebraicū: z signat fortem: z ponit p̄
expositiōe nois persici. Ergo dicitur hic. que hebraice
dicitur p̄bur. intelligendū est in libro hebraico sic scribit̄
quis sit p̄ficiū. sed tñ statim ibidem p̄ hoc nomen goral
qd̄ est hebraicū exponitur. l. Dixitqz aman regi. Dic
scribit̄ machinatō
nis executō. qz p̄
fortilegium statim
aman incepit p̄cu-
rare erga regē occi-
sionem iudeoz di.

vt^o insolescat^o p̄ licētiā. Si
tibi placet decerne vt p̄eat:
z decem milia talentozum
appendam archarijs gaze
tue. Tulit ergo rex anuluz
quo vtebatur de manu sua
et dedit eum amā filio ama-
dathi de progenie agag ho-
sti iudeoz: dixitqz ad eum.
Argentum qd̄ tu polliceris
tuum sit: de populo age qd̄
tibi placet. Vocatiqz sunt
scribe regl mense p̄zio nisan
terciadecima die eiusdē mē-
sis: z scriptuz est vt iusserat
aman ad om̄s satrapas re-
gis: z iudices puinciarū di-
uersarūqz gentiū: vt queqz
gens legē poterat et audire
p̄uarietate linguaz ex noie
regl assueri: z lre signate ip-
sius anulo misse sunt p̄ cur-
sores regl ad vniuersas pro-
uincias vt occiderēt arz te-
lerent omnes iudeos a pne-
ro vsqz ad senem paruulos
et mulieres vno die hoc est
terciodecimo mensis duo-
decimi qui vocatur adar: z
bona eoz diriperēt. Sum-
ma autem eplaruz hec fuit
vt omnes puincie scirēt
z pararent se ad predictam
diez. Festinabant cursores
q̄ missi erant regl impū ex-
plere. Statiqz i susis pepē-

m. Est vls p̄ oēs
puincias regni tui
dispersus quia licz
aliqui cum zoroba-
bel z esdra rediis-
sent in hierusalem
tamen multi remā-
serant dispersi per
regniū amoz: vto-
rum quas accepe-
rant: et filiozuz q̄s
in terra illa genu-
erant: z possessionū
quas adquisierant
vt dictū fuit. esdre
primo. n. No-
uis vtēs legibus
qz colebant vnum
deū: cū tñ an̄ leges
datam z etiāz an-
te abraā gentes cō-
muniter colerent
pluralitatem de-
ozum quod ad huc
siebat cōmuniter i
regno assueri.

o. Insup z regis
scita. i. edita.
p. Contēnes: q̄si
di. sic potest eē ori-
go rebellionis z cō-
temptiōis in re-
gno tuo.

q. Et optime no-
sti. s̄ dixit adulan-
do regi. vt magl in-
clinaret ad creden-
dum sibi.

r. Nō expedi-
at regno tuo. cui^o
bonū in pace oino
p̄sistit. s̄. Et in-
soles. id ē i malicia
crescat. s̄. Per
lniaz. i. p̄ regl disti-

mulationez. t. Si tibi placet decerne vt p̄creat. q. d. l. z
hoc sit regno tuo vtile: tñ dependet ex tua voluntate.
v. Et decē milia talentozum appendā archarijs gaze tue. i.
thesaurarijs tuis p̄ tributo qd̄ reddit tibi. ne p̄ mortem
eoz diminuat in aliquo p̄uentus regni tui. r. Tu
lit ergo rex anulū quo vtebatur. antiquit^o eniz anulū
potentum signabatur littere eoz. et ad hoc erat ibi signū
expressum: ad hoc ergo tradidit sibi vt scriberet litteras: z
sigillaret prout sibi placeret de interfectione iudeozuz. et
patet littera ex dictis vsqz ibi. y. Summa aut episto-
larū. i. sententia in breui. z. Et omnes puincie sci-
rent z p̄pararent se armis: z talib^o ad interfectionē iude-
ozum. qz om̄ib^o dabat licētia hoc faciēdi z bona eoz diri-
piēdi: ad qd̄ multi erāt inclinati. a. Statiqz in susis
pepēdit edictum: qd̄ fecit aman ne rex mutaret cōsiliū
s̄ iij

Rege 7 aman celebrante puiuiū: q̄si p regno fuisset ordinatū optimū negociū. c. Cunctis iudeis qui in vrbe erāt flentib⁹. fm qd̄ dī Jo. xvj. Plorabit⁹ 7 flebit⁹ vos: mund⁹ autē gaudebit. Ad maiorem intellectū b⁹ ca. 7 aliquoz sequentiū querit̄ hic utrū adoratio que est p genuū flexiones sit soli deo exhibenda. Et arguit p̄rio q̄ sic: p hoc q̄ mardoche⁹ noluit hoc mō adorare aman cui⁹ cā in psona ei⁹ bī. j. r̄ij. c. vbi dicitur. Libent̄ ei pro salute israhel etiam vestigia pedū eius deofculari parat⁹

dit edictū rege 7 amā celebrante puiuiū: 7 cūct⁹ indis qui in vrbe erant flentib⁹

essem. s̄ timui ne honorē dei mei trāfferē ad boiez 7 quē q̄ adorare excepto deo meo: nec i hoc mardoche⁹ reprobat⁹. s̄ magis a scriptura sacra 7 doctorib⁹ p̄mendatur. Item apoc. xxi. dicit. b. iohs. Cūq̄ audissem 7 vidissem cecidi vt adorare aī pedes angeli: q̄ mibi oñdebat bec 7 dixit mibi. Quid ne feceris: 7 sequit̄. Cū adoraret q̄ videt q̄ adoratio p genuflectōz sit soli deo exhibenda. In cōtrariū vī p illud qd̄ bī. j. Reg. xv. vbi dī: q̄ abigail adorauit dauid de q̄ ibidē dī. Et p̄cidit corā dō sup facie suam 7 adorauit sup terrā: 7 cecidit ad pedes ei⁹: qd̄ nō potuit fieri sine genuū flexione: s̄ nō exhibet homini excellenti illicite. qz als dō sc̄tus s̄ nō sustinisset sibi fieri nec abigail hoc fecisset q̄ sc̄a erat: 7 tenet̄ cōiter a doctoribus in spū. p̄phico tūc cū dauid locuta fuisse. Ad qd̄nez istā dicendū: q̄ adoratio manifeste ordinat̄ ad reuerentiā illius qui adoraf: reuerentiā autē deferenda est alicui. ppter excellentiā sue virtutis. 7 idō vbi est singularis excellentia: ibi debet̄ singularis adoratio. talis autē est excellentia diuina: q̄ est infinita: et ideo debet̄ sibi singularis adoratio q̄ a doctorib⁹ vocat̄ adoratio latrīe soli deo debite 7 exhibende. Verū qz excellentia diuina coicaf̄ excellentib⁹ creaturis nō tñ vniuoce. s̄ p̄cipatiue 7 diminutiue. inde est q̄ aliqua adoratio deferet̄ creaturis excellentib⁹ sicut angelis sanctis 7 psonis in dignitatibus p̄stitutis: que vocat̄ adoratio dulce. De primo vero adoratiōe est hic questio Circa qd̄ sciendū q̄ licet adoratio p̄ncipaliter p̄sistat in actu interiori mentis deū reuerentis: habet̄ tñ ex p̄sequēti aliquē actū seu aliquod obsequiū exterius: qd̄ est signū actus interioris. sicut actus fidei primo 7 p̄ncipaliter cōsistit in actu interiori mētis prime veritati. ppter se assentientis. secundario tñ p̄sistit in actu exteriori: p̄fessionis: q̄ etiam in casu est necessarius ad salutem fm qd̄ dī Jo. x. Corde em̄ creditur ad iusticiā: ore autē fit p̄fessio ad salutem. Etiam in hoc doctores hebrei 7 latini pueniūt: q̄ sit aliqua reuerentiā seu seruit⁹ exterior: vna vel plures soli deo exhibenda seu exhibende. s̄ p̄cedēdo vterius in particulari q̄ sit illa. vel ille varie dī. Dixerūt em̄ hebrei q̄ genuum flexio vnius vel duoz est b̄mōi: hoc accipietes ex dicto mardochei in p̄allegato ca. 7 in hoc in pte secuti s̄ eos aliq̄ xp̄iani: dicentes q̄ licet corā psonis excellentib⁹ licite possit vñ genu flecti: tñ corā solo deo duo genua s̄ flectenda: sed hoc dictū videt̄ nimis durū. qz nō solū gētiles: sed etiam xp̄iani reuerēdo psonas excellentes vtuntur genuflectōne non solum vnius sed amborum 7 ideo hoc esset p̄demnare xp̄ianos saltē in magna parte. Itē hoc videtur esse cōtra scripturam sacram. vt factus est in arguendo de abigail 7 dauid. Itē. iij. Reg. j. expressius bī de abdā: q̄ fuit sanctus 7 p̄beta de quo dī. Qui cum veisset curauit genua s̄ belyā: 7 p̄catus est eū. qd̄ nō fecisset nec belyas permisisset: si flexio vnius genu vel amboz eēt p̄dicto mō illicita: 7 id̄ dicendū: q̄ non est illicita rōne p̄dicta vel rōnib⁹ p̄dictis: 7 marie qz ecclesia sciens vbiqz tales adorandi modū: nō p̄dicat cōtrariū. s̄ semper tacet quasi p̄cedens hoc esse licitū. Ad cui⁹ plenorem intellectus p̄siderandū: q̄ aliqua de diuinis honoribus tracta sunt ad creaturas excellentes. p̄tim timore: 7 partim adulatōne: 7 partim nimia humilitate: nō tñ sunt eis exhibita tanq̄ deo. s̄ sicut creaturis ei⁹ excellentiam partia

pantib⁹ rōne sc̄titat⁹ seu dignitatis seu alteri⁹ excellentie. de q̄b⁹ genuū flexio: 7 s̄ b̄mōi p̄rio fuerit ex malo motiuo: vel saltē min⁹ bono introducta: tñ etq̄ consuetudo iualuit exhibent̄ licite creaturis excellentibus dñ tñ nō sit intētio exhibētis talia boib⁹ illis sicut deo exhibere: nec recipiētis s̄ mō recipere: 7 sic p̄ intentōem exhibētis 7 recipiētis tollit̄ p̄pactas act⁹ interioris latrīe: p̄ s̄uetudinē dō introductā act⁹ exterior obfuscat remanet tñ aliq̄ seruitus soli deo exhibenda q̄ actus exterior latrīe 7 signū actus interioris. s̄ oblatio sacrificij: que in nulla lege exhibet̄ alicui: nisi ei qui p̄ dō bī 7 bec videt̄ snia Aug. de ciuitate dei. x. li. iij. c. vbi dicit sic. Multa tenet̄ de cultu diuino vsurpata sunt q̄ honorib⁹ referunt̄ humanis siue humilitate nimia: siue adulatōne pestiferata tñ vt quib⁹ ea referunt̄ homines haberentur qui dicunt̄ colendi 7 venerandi: si autē eis multū addit̄ adorando 7 cetera 7 sc̄t̄ q̄s dō sacrificandū censuit nisi ei que deū aut sc̄iuit aut putauit aut finit. q. d. nullus. Ad argumēta dicendū. Ad p̄mū dicit̄ aliq̄: q̄ mardoche⁹ nō reuuit flectere genua corā amā. eo q̄ illicitū esset absolute: s̄ p̄ abusus ipsi aman: qui ex hoc in supbiā eleuabat̄. s̄ h̄ non videtur valere: qz boies mali q̄ diu tolerant̄ a dō in statu excellenti s̄ honorādi: vñ 7 dauid sanctus saulē p̄simū ipm p̄sequentē adorauit. vt bī. j. Reg. xxiij. Similiter Judith q̄ inter mulieres sanctas p̄putat̄ adorauit holofernē pessimū genuū flexione: fm q̄ bī Judith. x. Adorauit eū p̄sternēs se sup terrā: 7 leuauerunt eam serui holofernē iubētē dño suo. p̄ qd̄ ap̄s petrus p̄ia petri. ij. dicit. Serui subditi estote in oī timore dñis nō tñ bonis 7 modestis: s̄ etiā discolis. bec ē em̄ gr̄a. aman dō erat in p̄tate p̄stitutus. s̄ a rege sc̄ds vt. s̄. dcm̄ est: ppter qd̄ rōne stat⁹ 7 officij erat adorandus ppter qd̄ aliter dicendū est: q̄ aliqd̄ de se licitum rōne alicui⁹ circūstātie sit illicitū: sicut dare clynā mulieri paup̄ule licitū est 7 meritorium: si tñ fiat intentione p̄trahendi eā ad luxuriā illicitū est. sic in p̄posito licet adoratio p̄ genuflexione licite impendat̄ excellentibus creaturis: tñ redditor illicita p̄ malā intentōem exhibentis: si hanc exhibeat quasi deo: vel ex pte recipientis si exigat isto mō sicut legit̄ de Nabu bono rege assyrioz. Judith. iij. q̄ precepit holofernē: vt oēs deos terre exterminaret: vt ipse solus deus diceret: et hoc mō q̄rebat adorari aman. vt dicunt̄ bebrei: 7 abibitū est. c. p̄cedētī. qz p̄ tales excellentias machinabatur obtinere regnū. vt bī. j. xvj. Ad sc̄dm̄ dicendū q̄ argumentū est magis ad oppositū. qz de ap̄s tenet̄ ecclesia q̄ p̄ p̄firmationē sp̄s sancti in die pentecostes nō peccauerūt mortaliter: ppter qd̄ iohānes tūc non peccauit: 7 maxime. qz eleuatus erat in p̄templatiōe ad videndū secreta celestia: peccasset aut̄ mortaliter si honorē soli deo exhibendū angelo exhibisset: nec pōt dī: q̄ deū solū in angelo sibi apparente iōq̄ntē adorauerit. qz hoc angelus nō p̄hibuisset: p̄hibitiō s̄ angeli nō fuit ad oñdendū illā adoratiōnez esse illicitā: s̄ ad ostendendum excellentiā quam natura humana p̄secutā. est p̄ filiū dei eā sibi in vnitāte suppositi assumētē fm q̄ exponit beatus greg. omel̄ quinta euangeliōz.

In capitulo. iij. vbi dicitur in postilla. Quia ex superbia sua volebat sibi accipere honorem diuinum faciens se adorare tanq̄ deum.

Additio para.

Scire q̄ aman faciebat se adorari tanq̄ deus vt dicit glosa hebraica: videtur irrōnabiliter dictum. nam hoc esset cōtra regium honorem commune enim est apud omnes etiaz idolatras estimare deum verum seu quem putant vel fingūt deus esse super omnes homines etiam reges vel p̄ncipes vnde si aman honorem diuinum vsurpasset sequeretur ex hoc q̄ honorē maiorem q̄ regni sibi v̄dicaret q̄ ex timore regis hoc non auderet attemptare: et si

diuinū amorē: postponeret. iō p̄dicta glo. nō tenet. vt autentica ab hebreis: s̄ ad reddendū causam quare mardocheus nō flectebat genua corā aman sicut alij serui regē. s̄ ap̄ eos due opinioes. vna ē q̄ amā portabat ad collū q̄ddā idoluz ⁊ ex b̄ mardoche⁹ renue-

bat adorare a man. ne videretur idollū adora re. alia opinio est q̄d cum mardo cheus eēt de stir pe saul p̄mi regis isrl: vt br. s̄. in postil. ca. ij. q̄ q̄dez saul vasta uit amalechitas et cepit regem agag quem occi dit Samuel. ve b̄. i. Reg. xv. q̄ rone. vt br. i. postil. s̄. Aman ha bebat erosos iu deos: iō pari rō ne intelligendū ē q̄ mardoche⁹ habebat erosus aman tanq̄ de scendentem ab agag ⁊ amalech cui inimicie ha bere memoriaz ita vt nō trade rent obliuioi p̄ cepit deus filijs israhel. Deu. xxy.

vnde mardoche⁹ tanq̄ v̄rar nedū volebat adorare ipm aman. s̄ nec etiā ondere sibi signa alicui⁹ amicie ad illū: esset em̄ p̄tra illud q̄d in corde gerebat ex mā dato dei: ⁊ hec opinio v̄r magis p̄sona s̄re: legit em̄. i. c. v. de mardocheo q̄ nō solum nō surgēbat an̄ ipm aman. s̄ nec mouebatur de loco sessionis sue. p̄stat au tem q̄ surgere corāz aliquo vel moueri de loco p̄ter reuerentiam alicuius nō est adoratio quē nō debz ho minibus fieri: ex quo patet quod ex alia causa mardo cheus hoc cauebat. Q̄d aut̄ habet. j. rii. c. vbi dicitur Me honorem dei mei transferre in ad hominē ⁊c. non est tenendū tanq̄ auctenticū ⁊ in scriptura canonica p̄tentum: nō em̄ habet ab hebreis de isto libro nisi tm̄ vsq̄ ad r. ca. inclusiuē ⁊c.

In eodem ca. ij. vbi d̄ in postil. Nouis vtens legi bus.

Don solū pp culturā vnius diei dicebant iudei vt̄ nouis legib⁹. s̄ pp circūcisionē ⁊ obseruan tiā sabbati ⁊ abstinentiā a cibis imundis ⁊ m̄ ta h̄mōi quibus gentiles nō vtebant ⁊c.

In codē ca. ij. vbi d̄ in postil. Amen ex quo p̄sue tudo inualuit exhibent licite creaturis excellentibus.

Ad ditio tertia.

Consuetudo adorādi creaturas p̄ genuflexioes nō v̄r aliquid facere ad p̄positū q̄nis mote p̄ postillatorē. nam anteq̄ aliqua p̄suetudo de h̄ esset: n̄is adoratio aut erat licita de iure diuino aut nō si aut̄ erat licita sicutalis consuetudo ad hec nihil opa retur. si aut̄ erat illicita p̄ p̄suetudinē p̄riā nō fiet licita. nulla em̄ p̄suetudo vim obtinere possit p̄tra leges diuinā: vt in prima scde. q. xvij. articulo. ij. in respon sione ad primum argumentum. Unde circa hoc vide tur alie d̄cēdū. s̄ q̄ adoratio exteriōr ē signū significās interiorē adoratioes: nō naturaliter sed ad placitū sicut locutiones significant p̄cepta interiorē ad placitū instituentiū. ideo nō ē in conueniēs q̄ in diuersis t̄pib⁹.

seu in varijs regionib⁹ diuersa sint signa adoratiois infe rioris tā latrē q̄ dūlie. sic ⁊ diuersē locutioes. vñ lz ap̄ antiq̄s ve. te. solue calciamēta de se p̄nebat ad reuereti am loci scti: vt b̄. i. Cro. iij. ⁊ Josue. v. tñ ap̄ nos talis re uerentia non b̄: vt p̄ coem vsuz ecclie: ⁊ s̄l̄r p̄t̄ d̄ci de adoratioe corporali.

ens consternata est: ⁊ ve stē misit vt ablatō sacco in dueret eā. Quā accipe no luit. Accitoq̄ atbach eunu cho quem rex ministrum ei dederat: precepit vt iret ad mardocheum ⁊ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressus q̄ atbach iuit ad mardo cheū: ⁊ inueniēs stantem in platea ciuitatē an̄ ostiū pa latij. Qui idicauit ei oia q̄ acciderant: quomodo amā p̄misisset vt in thesauros re gis p̄ iudeoꝝ nece inferret argentuz: p̄ exemplar quoq̄ edicti q̄d p̄debat in susis dedit ei vt regine ostēderet et moneret eā vt intrarē ad regē: et deprecaretur eum p̄

Replica.

Birgēsis ēē circa terciū ca. sat̄ com petentē poit addi tōes: s̄ h̄ ea v̄r du biū q̄ dicit amā de scendisse ab ama lech. q. z. j. c. vlti. d̄r amā aio ⁊ gēte ma cedo nō igit̄ ama lechites. qz mace donia regnū ē gre cie: ⁊ fuit primū et p̄p̄riū regnū alexā dri magni vñ d̄cū tur saronēs traris se originez. vñ scri bit quidaz saro. ve lut credo patria fu itā macedo. ceta q̄ notat burg. de ge nuflexione nō sunt magni p̄deris: in h̄mōi em̄ reuerētie signis intentō faci entis distinguit an p̄tineat ad latrē ⁊ dūliā vel hypdūliā: quo em̄ ad genuflexiones: dūliā v̄r h̄re potiores modos q̄ latrē: nā plerūq̄ corā papa regi bus ⁊ p̄ncipib⁹ flectunt genua: vbi corā sacro eucha ristie v̄r fir inclinatio: nemo tñ vt puto estimabit aliquem ex eis creatorē ⁊ nō potius creaturā ⁊ dūliā eis exhiben dam.

Capitulum. iij.

Que cū audisset. Postq̄ descripta ē p̄ plm̄ iudaicū aman machinatio. hic p̄r describit̄ eiusdē popu li liberatio. q̄ facta ē p̄ petitoes regine bester. ar ca q̄d sic p̄cedit. qz primo ponit̄ petitiōis dispositō pre uia. et scdo petitiō ipa ca. v. Circa primū primo ponitur mardochei lamentatio. scdo regine monitō: ibi. Egressus q̄ atbach. tercio cois oio: ibi. Rursusq̄. Circa primum d̄r. a. Que cū audisset mardoche⁹. s̄ p̄demnatōe iu deoꝝ p̄dictaz p̄ edicti publicatōes: vt p̄dictū ē. b. Sc dit vestimēta sua. in signū doloris. c. Et induit̄ est sac co. in signū humiliatōnis. d. Voce ma. clama. p̄pter innocentē p̄demnatōes. e. Et q̄ ad fo. palatij gradi ens. qz nō poterat aulā ingredi ibitu cauli q̄d erat statu tū ad magnificetiā regalē. f. Ad q̄ cru. re. tog. puene rat. i. snia vel edictū. g. Plact⁹ ingēs erat. ad onden dū ai amaritudinē. h. Jeunni. ad carnis afflictionēz i. Ululat⁹ ⁊ fletus ⁊c. ad ipetradu dei p̄p̄iationem. k. Ingressē s̄ at puel. bester ⁊ eunuchi. s̄. ad ip̄az bester q̄ habitabat in p̄clau: necita exibat ad rumores laudēdos sicut domicelle ei⁹ ⁊ mistri. l. Q̄d audiens p̄sternata est. ex insolite rei auditu. m. Et vestē misit ⁊c. vt mar docheus honestius incederet: ⁊ aulā regiā ingredi possz. n. Quā accipe noluit. qz adhuc nō venerat t̄p̄s p̄solatō nis. pp quod bester misit ministrū sibi familiārē ad mar docheū. vt sciret cām sue desolatōnis. o. Egressusq̄. hic p̄r ponit̄ regine monitio prima. et postea scda ibi. Q̄d cum audisset. Circa primū ponit̄ p̄monitio regine. vt oraret. p̄ p̄lo suo in piculo posito: ⁊ patet s̄ra vsq̄ ibi. p. Exemplar quoq̄ edicti. i. copīā. qz exemplar p̄p̄rie ē primū originale. scdo hic ponit̄ bester executio: cū dicit̄. f. iij

Que rñdit ei rē. r sequit. **q** **Q** siue vir rē. absq; vlla cunctatione. i. mora. **r** **I**nficiat. Istō edictū de consilio aman fuerat positū ne machinatō ei⁹ de morte iudeoꝝ reuocaret p aliquē informatē regē ad dñū. **s** **Q**ue rē. iā dieb⁹ nō sū vo. ad eū. bēbat. n. rex ples alias rōcōs vt dictū est. ij. ca. et forte in illo tempore alijs vtebat: tuz ad reddendum eis debitū. tū qz alter nis vti relectabile est. vt dñ. ij. mach. xv. sola tam better erat regina. sicut filia pbaronis iter vrozēs salomonis t. **Q**d cū audisset hic ponit scda monitio cum dicitur. **v** **M**e putes q animam tuam tm liberēs: a snia ptra iudeos data: p hoc q tu es regina. **r** **S**i em nūc silueris. de vita tua tm cogitans. **y** **D**er aliā occasi onē liberabunt iudei. qz de hys mltos modos suos suos liberādī. **z** **E**t tu et vo. patris tui pibitis. diuina iusticia: eo q ipm tuuz neglexer. **a** **E**t quis no. vtz rē. vt in tali tpe pareris. i. in afflictione populi tui vt p te liberare. q. d. a principio tue p motiōis nullus hoc cogno uit. sed modo p effectū pz. qz a teo facta est tua p motō ad regnum. vt liberes populū tuum. **b** **R**ursumq; better. **D**icōnr ponitur oratio cōis. qā better obediēs mardocheo voluit se piculo exponere pro ppo suo tm petiuit vt p ipā r negotio fieret cois iudeoꝝ oio: vt sic securi⁹ pcederet in facto suo. **c** **N**ō come. neq; bite. trib⁹ dieb⁹ r trib⁹ noctib⁹: nō ē intelligēdū q tāto tpe abstinerit ab oi cibo r potu: qz talis abstinetia es set indiscreta. s qz semel in die naturalitm comederūt r modicū. s. ad sustentatōez nāe tm. illō at qd ē modicus qsi nihil reputat. vt bñ. ij. pbyl. **d** **E**t tūc ingrediar ad regē. ofisa d dicit oionib⁹ r ieiunijs. **e** **C**ōtra legē faciēs inuocata. i. nō vocata. **f** **T**radēs q me morti. i. exponens me piculo mortis. qz nō erat certā d euentu futuro qnis p dederet de diuino auxilio. **g** **C**apitulū. v. **h** **D**e aut tercio. Preposita debita dispositōe. **i** **H**ic pñr agitur de petitionis ppositōe q duplex ē. **Pr**ima petitio est ad regis aim inclinādū. scda ad populū iudaicū liberandū. c. vij. **Pr**ima in tres. qz pñr ponit sur better postulatō. **h** **D**o subdit amā machiatō: ibi egref

sus est itaq; tercio machinatōis frustratio. sequenti ca. Circa primū dñ. **a** **D**ie aut tercio. i. p pāctas oiones r ieiunia. **b** **I**nduta ē better rega. vesti. de po. veste lugubri. q fuerat vsa tpe oionis r ieiunij. **c** **E**t stetit in atrio pñdes de dei bfidio. **d** **C**ont

densq; me morti et piculo. **I**uit itaq; mardocheus et fecit oia q better pceperat.

Capitulum quintuz.

De aut tercio indu ta est better regali bo vestimētis: r stetit in atrio domus regie qd erat inter p basilicā regis **A**t ille sedebat sup soliu suum in pistorio palatij contra ostiū dom⁹. **C**ūq; vidisset better reginā stantē placuit oculis ei⁹: r extendit p eā vga aureā quaz tenebat manu⁹ **Q**ue accedēs osculata ē summitatē vge eius: dixitq; ad eā rex. **Q**uid vis better regia: **Q**ue ē petitō tua. **E**t iā si dimidiāz prem fgni petier: dabit tibi. **A**t illa rñdit. **S**i regi plac; obsecro vt venias ad me hodie r aman tecum ad puiuium quod parau. **S**tatiq; rex vocate inquit cito amā vt better obediat voluntati. **V**enerūt itaq; rex r aman ad conuiuium quod eis regina paueat. **D**ixitq; ei rex postq; vinū biberat abūdā ter. **Q**uid petis vt detur tibi. **E**t pro qua re postulas. **E**t iā si dimidiā ptez regni

basilicā. i. aulaz regia: r dñ a basilicos: qd ē rex i greco. **e** **P**lacuit oculis ei⁹: tū qz esset oim oculis amabil r gratiosa. vt bñ. s. ij. ca. magis tm in oculis regis cui erat mrimoniū aliter pūcta. tū quia gratositas ei⁹ augmentata fuit tūc ex spāli gā di sicut dicit de iudib. r. ca. **f** **E**t credit contra eā virgā aureā. in signū benignitaz r amicitie. **g** **Q**ue accedēs. libera ta a periculo. **h** **O**sculata ē summitates virge ei⁹. i. sceptri regij signū fuerēt. **i** **Q**ue ē petitō tua. q. d. parat sum eam imple re quod offēdit scqns lfa. **E**t si dimidiāz prem rē. **k** **O**bscuro vt veias ad me. **I**deo inuitauit eum ad conuiuium: vt magis inclinaret ad se regis animuz scabat em q de licie mulierum emolliūt virles animum. **l** **E**t amā tecū dicit Rab. Sa. q id solū amā cū rege inuitat ad hoc q ali pncipes magis mōnerentur inuidia

r odio p ipm vidētes q sicut bēbat erga regē grāz sūgularez ita crederēt eū regine familiarē. r sic postea p eo nō starēt. s magis de ei⁹ deiectione gauderēt: r licet in hoc forsitā nō bñ fecerit. tamen pmendatur de facti intentione. quia faciebat hoc ad deiectionem superbi r liberationē innocentis pli. sicut r iudib de mendacijs que dixit boloferni nō cōmendatur: sed de intētiōe liberationis populi sui: persone enim bone magnatū r alioꝝ qui prodesse pnt bono zelo ad pplū suuz aliquando monētur ad aliquid illicitum. vt pz in exemplis predictis. r patet littera vsq; ibi. **m** **V**eniat rex r aman ad puiuium qd parau eis r cras aperiam regi rē. inuitauit em eos ad puiuiū simul rōmbus iam dictis. s. vt rex magis ad petitoꝝ ei⁹ inclinaretur et aman magis odiosus principibus ei⁹ redderet: fa

etum est etiā hoc diuina dispōne: vt interim mardocheus eleuari 7 aman cadere inciperet. vtz. c. sequēti.

Egressus. Dic ponit p̄r machinatio aman q̄ orta fuit ex electōe aman ex regine inuitatōne: 7 hoc notatur cū dī. Egressus est itaq; illa die amā de domo regine letus 7 alacer de offensa sibi regine amiciā familiaritate. **C**unq; vidisset mardocheum. sequitur Indignatus est valde. quia s̄m p̄hm. n̄. r̄betorice suspensio est cā ire reputauit autem se p̄isp̄sum vltra modum eo q̄ vidit mardocheū nō solū ipsum non adorasse: s̄ nec etiā sibi assurrexisse. **E**t dissimulata ira. q̄ nō potēat cū punire sine reglīcētia. **C**o uocauit ad se amicos ad tractā dū de punitōne mardochei quā summe desiderabat. q̄ p̄tz ex h̄ q̄ diuitias p̄lez numerosam bonores sibi impēsos a rege et regina p̄ nibilo cōputabat: q̄ diu mardocheū uiebat et p̄tz l̄ra vsq; ibi.

Sube parari excel. trabē vt magis appareat vindicta de ip̄o habita. **E**t dic mane regi. q̄ si dicat statī cōceder tibi.

Vt sic ibis. cū rege let⁹ ad p̄uuiū: quia passiones ire licz incipiant a tristitia terminant̄ tñ in delectatōe habita vindicta. vtz p̄ p̄hm. n̄. r̄betorice 2. iij. Et b̄.

Placuit ei cōsiliū. quia erat iuxta suū desiderū.

Ca. vi. **H**ocem illā. Dic p̄r describit frustratio dicte machinatōnis. 7 p̄mo ponit h̄ frustrationis occasio. scdo facti executio: ibi. **S**tatimq; rex. **C**irca p̄mū dī. **A** Noctē illā duxit rex insomnez: q̄ a deo factū ē: vt mors mardochei disposita i crastino impediretur. **B** Iussitq; sibi afferri historias 7 cetera patēt vsq; ibi. **N**ihil omnino mercedis accepit. q̄ licet rex fecisset euz cōmorari in palatio suo a tpe illo q̄ nūciauit sibi paratas insidias: hoc tamē erat q̄si mercedem expectando.

mei petier̄ impetraḅ. **C**ui r̄ndit hester. **P**etitō mea 7 p̄ces sunt iste. **S**i iueni i cōspectu regi gr̄az 7 si regi placet vt det mihi q̄d postulo 7 meā impleat petitiōes: **V**eniat rex 7 aman ad p̄uuiū q̄d pauī eis: 7 cras aperiā regi volūtātē meā. **E**gressus est itaq; illo die aman letus 7 alacer. **C**ūq; vidisset mardocheū sedētē an̄ fores palatij: 7 nō solū nō assurrexisse sibi: s̄ nec motū quidem de loco sessiōis sue: indignat⁹ est valde: 7 dissimulata ira reuersus in domū suā: p̄uocauit ad se amicos suos 7 zares vxorē suā: 7 exposuit illis magnitudinē diuitiarū suarū filiorūq; turbā: 7 q̄nta eū gl̄ia sup̄ oēs p̄ncipes 7 seruos suos rex eleuass̄. **E**t p̄ hec ait. **R**egina q̄ hester nullū alium uocauit ad cōuiuium cum rege preter me apud quā etiā cras cū rege pransur⁹ sum. **E**t cuz h̄ oia habeam nihil me h̄ie puto q̄ diu uidero mardocheum iudeū sedētē an̄ fores regias. **R**nderūtq; ei zares vxor ei⁹ et ceteri amici. **S**ube parari excellam trabē habentem altitudinis q̄nqua gita cubitos 7 dic mane regi vt appendat sup̄ eā mardocheus 7 sic ibis cuz rege letus ad p̄uuiū. **P**lacuit qz ei cōsiliū: et iussit excellam p̄parari crucē.

ram se legi facta p̄terita regni sui: qz memoria p̄teritoruz dirigit in agendis respectu futuroz. **C** **V**entū est ad illū locū. qd̄ ordinatōe diuina factū ē: vt mardocheus iuss⁹ remuneraret: aman autē sup̄b⁹ p̄funderet. cetera patēt vsq; ibi. **D** **N**ihil omnino mercedis accepit. qz licet rex fecisset euz cōmorari in palatio suo a tpe illo q̄ nūciauit sibi paratas insidias: hoc tamē erat q̄si mercedem expectando.

Capitulum. vii.

Noctē illā duxit rex insomne: iussitq; sibi afferri historias et ānales p̄iorum tempoz. **Q**ue cuz illo presente legerent̄ ventū est ad illum locū vbi scriptum erat quomō nūciasset mardocheus insidias bagathā et thares eunuchoz. regez assuerū iugulare cupiētū qd̄ cum audisset rex ait. **Q**uid pro hac fide honoris ac p̄mij mardocheus cōsecut⁹ ē. **D**ixerunt ei serui illi ac ministri **n**ihil omnino mercedis accepit. **S**tatimq; rex. **Q**uis est in q̄t i atrio. **A**man quippe interius atrij dom⁹ regie itrauerat: vt suggerēt regi. 7 iuberet mardocheuz affigi patibulo quod ei fuerat p̄patū. **R**nderūt pueri. **A**mā stat in atrio: **D**ixitq; rex ingredias. **C**ūq; esset ingressus ait illi. **Q**uid te bet fieri viro quē rex honorare desiderat. **C**ogitās at̄ in corde suo aman: 7 reputans q̄ nullū aliū rex nisi se velle honorare. **R**ndit **H**omo quē rex honorare cupit d̄z indui vestib⁹ regijs 7 imponi sup̄ equū q̄ d̄ sella reglī est: 7 accipe regij diadema sup̄ caput suū: et primus de regijs p̄ncipib⁹ actyrānis teneat equū ei⁹: 7 p̄ plateaz ciuitat̄ incedēs clamet 7 dicat. **S**ic honorabit̄ quem cūq; rex voluerit honorare

rex fecisset euz cōmorari in palatio suo a tpe illo q̄ nūciauit sibi paratas insidias: hoc tamē erat q̄si mercedem expectando.

Statimq; rex. **H**ic p̄r ponit facti executio. **C**irca qd̄ p̄mo ponitur p̄sultatio. secundo mardochei exaltatō. **D**ixitq; ei rex **C**irca p̄mū dī. **S**tatimq; rex qz est inquit in atrio. p̄ius em̄ quesierat a ministris suis: q̄ hora esset tempis: vt dicit iosephus. 7 r̄ndentib⁹ h̄uis suis q̄ iam dies illu scescebat quesitū quis de suis cōsiliarijs venerat: vt de p̄mio mardochei cōferret. quia eum p̄miare desiderabat.

Rnderūtq; pueri. i. reglī ministri.

Aman stat in atrio. qz valde mane venerat: vt appensōne mardochei impetraret s̄ coiter dicit: q̄ surrectio matutina nō ē bōa fortuna: qd̄ p̄tigit in p̄posito.

Cogitās aman in corde suo. quia modus sup̄bi est estimare q̄ semper ip̄e debeat honorari. **H**omo quē rex honorare cupit debz indui vestimentis regis. i. quib⁹ nulli licet vtī nisi regi.

Et imponi super equum qui de sella regis est. id est quem nullus equitauit nisi rex. **E**t accipere regium diadema. x. ex quibus satis patz q̄ aspirabat ad regnū

1 m Dixitq; ei rex. **D**ic pñr ponit ipsi mardochei exaltatio: 2 p pñs aman pfucatio cu dr. **n** Festina. absq; aliqua retardatone. **o** Et sumpta stola 2 equo. i. veste regia 2 equo regio. de diademate aut regio tacuit. qd nō videbatur sibi pueniēter dcm: q; alius a rege portaret diadema regni qd autē. j. viij. c. dr q; mardocheo portabat coronā auream. illa tñ nō erat filis corone regie.

p Fac vt locut es mardocheo iudeo: qd tu es pñr inter principes regni mei vt sic patz exaltatio **M**ardochei: 2 p pñs cōfucatio aman ideo se quitur. **q** Et aman festi. ire i d. suam lu. et coop to capite: sicut solent boies pfusi incedē

r Si de semie iudeo mardocheo dicit hic glo. bebraica: q; sapiētes illi q; erat de silio aman viderant libros legis moysi. qd aliqui iudei capti iam trāstulerāt eos in linguaz pficā: 2 ibi viderāt q; bebrei conpantur stellis. 2 ter re pulueri. vt habetur Gen. xij. 2. xv. iō dixerūt qñ incipiūt cadere deducunt ad nihiluz q; si puluis. 2 qñ incipiūt pualere ascēdūt sic celi stelle. et iō subdit. **s** Nō poteris ei resistere 2c. 2 p3 lra.

In. c. vj. vbi dr i postill. 2 accipe regium diadema.

Adāitio.
P Erh qd dr bic. Et accipe regium diadema. non intelligitur q; hō ille quē rex volebat honorare bñet accipe regium diadema. sed q; equus ille q; de sella regis erat eēt de illis q; pfueuerāt portare regium diadema: qñ rex in eo equitabat: vñ ex hoc nō bñ q; aman aspirasset ad regnū 2c.

Capitulum. vij.
Atrauit itaq; rex. **D**ic pñr ponit scda petito bēster regine ad ppli sui liberatoez. **C**irca quā primo ponit aduersarij pdenatio: scdo ipiū liberato i pñ. viij. c. pua in duas. q; pñio ponit ipius bēster i iusta petito scdo ipiū amā i iusta pdenatio: ibi. **R**ex at. **C**irca primum dr. **b** Dixitq; ei rex. i. regie bēster. **c** Postq; vino incaluerat. i. alacrior factus fuerat. **d** Que est petio tua bēster. ex voluntate adimplendi voluit ei petitoez puenire. **e** Dona mibi aiaz meā. i. vitā meā: q; interfecto iplo iudaico pñs amā machinatōez: vt bz. s. iij. ca. reputabat statim se moriturū: cū eēt de eodē iplo. **f** Et

gemēs tacerē. si de honore regio deberem trāfferri ad statū acillarē: 2 i b indicauit pplm suū. q. s. d. tacuerat vsq; ad tps opportunū. g **M**uc at hostis 2c. q; nō bis interfectis insidiabit vite ei. vñ in psona regl dr i. xvj. de ipō amā. **M**ā mardocheū cōfidez bñficus vi uim? 2 psortem regni nri bēster cū oi gente sua nouis qbusdaz legib; atq; inauditis machinis expetiuit i morte. hoc cogitās vt illis infectis insidiaretur nē solitudi. 2c. **R**a. fa. aliter expoit hoc. cuius crudelitas redūdat in regē. i. in dānum regis. q; si pfuissit vedē iudeos in seruitutē populo alteri? regni retin de habuiss; magnā pecuniā in thesaur; suis reponendā quā nō poss; bñe de cadaveribus mortuoz vel si pfuiss; iudeos occupare in opib; futilibus regis. bñet rex ind magnā vtilitatem. sicut rex egypti de seruitute iudeo: iū ciuitates 2 castra regēdificantium vt bz **E**ro. i. 2 sic patz q; pfiliuz aman nō fuit vtilere: q; s; damnosus. pūma tñ expositio vt ratōnabilior.

gemēs tacerē. si de honore regio deberem trāfferri ad statū acillarē: 2 i b indicauit pplm suū. q. s. d. tacuerat vsq; ad tps opportunū. g **M**uc at hostis 2c. q; nō bis interfectis insidiabit vite ei. vñ in psona regl dr i. xvj. de ipō amā. **M**ā mardocheū cōfidez bñficus vi uim? 2 psortem regni nri bēster cū oi gente sua nouis qbusdaz legib; atq; inauditis machinis expetiuit i morte. hoc cogitās vt illis infectis insidiaretur nē solitudi. 2c. **R**a. fa. aliter expoit hoc. cuius crudelitas redūdat in regē. i. in dānum regis. q; si pfuissit vedē iudeos in seruitutē populo alteri? regni retin de habuiss; magnā pecuniā in thesaur; suis reponendā quā nō poss; bñe de cadaveribus mortuoz vel si pfuiss; iudeos occupare in opib; futilibus regis. bñet rex ind magnā vtilitatem. sicut rex egypti de seruitute iudeo: iū ciuitates 2 castra regēdificantium vt bz **E**ro. i. 2 sic patz q; pfiliuz aman nō fuit vtilere: q; s; damnosus. pūma tñ expositio vt ratōnabilior.

quē illa rñdit. Si iueni gratiaz in oculis tuis o rex: 2 si placet dona mibi aiaz meā p qua rogo 2 po pulū meuz pro quo obsecro. Traditi em sum? ego 2 pplus meus vt pteramur iugulemur et peream? Atq; vtinā in seruos et famulas vderemur esset tolerabile malū: 2 gemens tacerē nūc at hostis nri est cui? crudelitas redundat in regez. b **R**espōdensq; rex assuer? ait. **Q**uis est iste 2 cui? potentie: vt hec aude at facē. **D**ixitq; bēster. **D**ostis 2 inimic? nri pessim? iste ē aman. **Q**uō ille audiēs ilico obstupuit: vultū reg; ac regine ferre nō sustinēs rex at irat? surrexit: 2 d loco cōiuuij intravit i hortū arborib; pstitū. **A**mā q; surrexit vt rogaret bēster reginaz p aia sua intellexit. n. a rege si bi patū malū. **Q**ui cū reuisus eēt d hortu nemoibus pfito: 2 intrass; puiuij locū **m** reppit amā si lectū corruisse in q; iacebat bēster 2 ait. **E**tia reginaz vult opprimere me presente in domo mea. **M**ecduz verbū de ore regis exierat: 2 statim operuerunt faciem ei. **D**ixitq; q; arbona vñ? de eunuchis

ens ilico obstupuit confusus p pzie malicie quā nō poterat operire. f **C**ultum regis ac regine ferre nō sustinens. pce nimia confusione. **l** **R**ex autem surrexit iratus. nolens dare sententiam donec aliquātulum transiret commotio ire. **m** **R**epperit aman super lectum bēster corruisse. dicit bic **R**abi Salomō. q; angelus impulit eum vt sic rex rediens magis moueretur contra eum. **P**otest tamē dici q; ex nimia stupefactione et timore non poterat se sustinere: 2 sic corruit. **n** **E**tiam reginam vult opprimere. i. strangulare. **o** **E**t statim operuerunt faciem eius. tanq; condemnati ad mortē: q; tunc erat talis modus: 2 adhuc est in aliq;bus regnis: q; pro aliquibus criminibus cōdemnatis ad mortē velantur oculi quodā vendello. **p** **E**n lignuz qd parauerat mardocheo. iste eunuchus fuerat de illis qui iuerant ad vocādū ipm aman

b **R**ndensq; rex. **D**ic pñr ponitur ipi? aman cōdemnatio. et p3 lra vsq; ibi.

i **Q**uō ille audiens ilico obstupuit confusus p pzie malicie quā nō poterat operire. **f** **C**ultum regis ac regine ferre nō sustinens. pce nimia confusione. **l** **R**ex autem surrexit iratus. nolens dare sententiam donec aliquātulum transiret commotio ire. **m** **R**epperit aman super lectum bēster corruisse. dicit bic **R**abi Salomō. q; angelus impulit eum vt sic rex rediens magis moueretur contra eum. **P**otest tamē dici q; ex nimia stupefactione et timore non poterat se sustinere: 2 sic corruit. **n** **E**tiam reginam vult opprimere. i. strangulare. **o** **E**t statim operuerunt faciem eius. tanq; condemnati ad mortē: q; tunc erat talis modus: 2 adhuc est in aliq;bus regnis: q; pro aliquibus criminibus cōdemnatis ad mortē velantur oculi quodā vendello. **p** **E**n lignuz qd parauerat mardocheo. iste eunuchus fuerat de illis qui iuerant ad vocādū ipm aman

ad regine puiuu. vt bñ. j. in fine. c. pcedentis r tuc vi-
dit illud lignu in atrio aman fabrefactū. q Appen-
dite eni eo: r sic sup en reuerfa est fua machinato fm
q scribit puer. xxvj. Qui fodit fouea incidet in eam.
r Et regis ira qeuit: qz facta vindicta ira quietat: cu
fit appetit? vin-
dicte.

In ca. vij. vbi
dicit in postilla
Donna mihi ani-
mam mea.

Ad dicitio.
In hoc q
dicit he-
ster. Do-
na mihi aiaz me
am r. indicauit
se esse de iplo iu-
deoz de quo ta-
cuerat. vnd sta-
tim fequit. Oz
venudati sum?
ego et populus
meus. q. d. Ille
hostis no foluz
voluit emere iu-
deos: s et me q
sum de eade ge-
te en tota gente
indrnter emerit
Itē vbi nos ha-
bem? nūc at bo-
stis nē ē crude-
litas r dūdat in
regē. i. hebreo bñ
No em host? v3
in dānū regis: r
est fensu: q bo-
stis ille. f. amā d
q intēdebat: nō
erat tantū valon
ficut dānū qd
regi inferebat d
frueno totā il-
lā gēte sibi sub-
iectā fil auz regi-
na: q autē dicit
q aman infidā
batur regi inter-
fectis iudeis ad
qd allegat illud
quod dī. j. xvj.
ca. nō h3 auctez
in fcriptura: nā
qd in hoc libro
ptinet: p. r. ca-
pitulū nō est de
libris canonicis
nec recipit ab he-
breis. Ca. vij.

De illo.
Hostis
decepta
est ipā amā con-
denatio. h pñr
describit inocē-
tis ppli liberatō
Circa quā sic p-
ceditur. qz pmo ponit correctio pccogitate malicie
scdo vindicatio effrenate audacie. c. ij. tercio remune-
ratio ppetrate iusticie. c. x. Circa pñm pmittit mardo-
chei exaltatō. scdo malicie hostil correctō ibi. Nec his
ptēta. scio ex h surgēs noua exultatō ibi. Mardocheo

qui stabat i misterio regis.
En lignū qd pauerat mar-
tocheo q locut⁹ est pro rege
stat i tomo aman: hñs alti-
tudis qnquagita cubitos.
Cui dixit rex. Appendite
eum i eo. Suspēsus ē itaqz
amāi patiblo qd pauerat
mardocheo: r regis ira qe-
uit. Cap. viij.

De illo dedit rex as-
suer⁹ hester regie to-
mū amā aduersariū iudeoz
et mardoche⁹ ingress⁹ ē an-
faciez regis. Confessa ē em ei
hester q esset patruus su⁹.
Anulūqz rex anulū quē ab
aman recipi iusserat r tra-
didit mardocheo. Hester at
pstituit mardocheū sup to-
mū suam. Nec his ptenta
procidit ad pedes regis: fle-
uitqz et locuta ad eum ora-
uit vt maliciā aman agagi-
te et machinationes ei⁹ pes-
simas quas excogitauerat
p iudeos: iubēt irritas fieri
At ille ex more sceptr⁹ aure-
um predit manu: q signum
clemētiē mōstrabat. Illa-
qz p surgēs stetit an eū r ait
Si placz regi r si inueni g-
tiaz in oculis ei⁹: r dēpctio
mea non ei videt esse ptra-
ria obsecro vt nouis episto-
lis: veteres aman lre insidi-
atoris et hostis iudeoz qui
bus eos in cūctis regis pro-
uincijs perire pceperat cor-
rigantur. Quō em potero
sustinerenecē r interfectio-
nem ppli mei. Respondit-
qz rex assuer⁹ hester regine r
mardocheo iudeo. Domuz

aut. Circa pñm dī. b Dedit rex assuer⁹ hester re. to.
aman. i. oēs ipsi⁹ facultates. c Et mardoche⁹ ingressus
est an facie regis. tanqz sibi familiar⁹ r amabil⁹: en qz vitas
ei⁹ seruauerat vtz ex pcedētib⁹. en qz regine patru⁹ erat.
d Anulūqz rex anulū quē ab aman recipi iusserat. euz ā
dignitate pristina
degradādo. qz tūc
magni boies in di-
gnitatib⁹ cōstituti
talib⁹ anul⁹ vtebāt
e Et tradidit mar-
docheo ipsuz loco
eius pmouendo.
f Nec his ptēta
dic pñr describit
correctō malicie ex
cogitate per aman
ptra iudeos. Circa
quaz primo ponit
humilis regine pe-
titio cū dī. Proci-
dit ad pedes regis
r pia cū dī. Fleuit
qz: r rōnabilis euz
subdit. Grauit vt
maliciā aman aga-
gite rē. vt p lra.
g Rnditqz rex. h
pñr ponit regē cō-
cessio: cū subdit.
b Scribite h iu-
deis sicut vob pla-
cer: p eoz salute.
i Signates litte-
ras anulū meo: vt
nullus audeat pdsi-
cere. k Accitit
qz scribis. Dic con-
sequē describit di-
cte pccēssōis accele-
rata erecutio. quia
piculū erat i moza:
r hoc est qd dicit.
k Accititqz scrib
q hēbāt dictandi
officiū. l Et li-
brarijs. i. scptoz ub⁹
m Erat at tpus
tercū mensis: et sic
duo menses fluge-
rāt a tpe q lre p iu-
deos impetratē p
amā misse fuerant
qz pmo mēse posu-
it amā forte q men-
se et quo die iudei
debāt infici: r sta-
tim ille lre fuit im-
petrate r misse. vt
bī. s. ij. c. n Ju-
ra lin. r lras: ipiū
em assueri ita erat
diffusū q in diuer-
sis puincijs nō so-
lū erant idiomata
diuersa s et in aliq
bus locis varijs lit-
teris vtebantur.

aman concessi hester regine
et ipsum iussi affigi cruci:
quia ausus est manum mit-
tere in in deos. b Scribere ez
go iudeis sicut vobis placz
ex regis nomine: signantes
litteras anulū meo. Dec. n.
consuetudo erat vt epistol:
que ex regis nomine mitte-
bant: r illius anulū signate
erant: nemo auderet cōtra-
dicere. h Accititqz scrib⁹ r li-
brarijs regis: "erat autē tē-
pus tercū mēsis qui appel-
latur siban: vicesima r tcia
illi⁹ die scripte sunt epistole
mardoche⁹ voluerat ad iu-
deos r ad principes: procu-
ratoresqz r iudices. qui cen-
tum viginti septē puincijs
ab india vsqz ethiopiaz pfi-
debant: p uincie atqz pro-
uincie: poplo r populo: iu-
ra linguas r litteras suas:
r iudis: put legere poterāt
r audire. p pēqz epistole q ex re-
gis noie mittebant: anulū
illius obsignate sūt r misse
p veredarios qui p omnes p-
uicias discurretes: veteres
litteras nouis nuncijs pue-
nirent. Quib⁹ imperauit
rex: vt puenirēt iudeos per
singlas ciuitates: r in vnu p-
cipent pgregari vt starēt p
aiab⁹ suis: r oēs inimicos su-
os: cū piugib⁹ ac liber⁹: r vni-
uersis tomib⁹ inficerēt at-
qz telerēt. Et pstituta ē p
omīs puincias vna vltōnis
dies. id ē terciadecima die
mēf duodecimi adar. Quā
magz epistole hec fuit. vt i
oibus terzis ac poplis qui

dignitate pristina
degradādo. qz tūc
magni boies in di-
gnitatib⁹ cōstituti
talib⁹ anul⁹ vtebāt

e Et tradidit mar-
docheo ipsuz loco
eius pmouendo.

f Nec his ptēta
dic pñr describit
correctō malicie ex
cogitate per aman
ptra iudeos. Circa
quaz primo ponit
humilis regine pe-
titio cū dī. Proci-
dit ad pedes regis
r pia cū dī. Fleuit
qz: r rōnabilis euz
subdit. Grauit vt
maliciā aman aga-
gite rē. vt p lra.

g Rnditqz rex. h
pñr ponit regē cō-
cessio: cū subdit.

b Scribite h iu-
deis sicut vob pla-
cer: p eoz salute.

i Signates litte-
ras anulū meo: vt
nullus audeat pdsi-
cere. k Accitit
qz scribis. Dic con-
sequē describit di-
cte pccēssōis accele-
rata erecutio. quia
piculū erat i moza:
r hoc est qd dicit.

k Accititqz scrib
q hēbāt dictandi
officiū. l Et li-
brarijs. i. scptoz ub⁹

m Erat at tpus
tercū mensis: et sic
duo menses fluge-
rāt a tpe q lre p iu-
deos impetratē p
amā misse fuerant
qz pmo mēse posu-
it amā forte q men-
se et quo die iudei
debāt infici: r sta-
tim ille lre fuit im-
petrate r misse. vt
bī. s. ij. c. n Ju-
ra lin. r lras: ipiū
em assueri ita erat
diffusū q in diuer-
sis puincijs nō so-
lū erant idiomata
diuersa s et in aliq
bus locis varijs lit-
teris vtebantur.

o Et pstituta ē p omīs puincias vna vltōnis dies rē. r
sic p3 q eadē dies q p forte ipsi⁹ amā erat deputata ad in-
terfectōez iudeoz p diuinā p uidentia ordinata est ad
contrarium. scz ad interfectōnem suozum inimicorum.
p Summagz epistole fuit. i. sentētia in breui et in grosso:

qz pcessus r dda lfe regalis h no ponunt. s inferi. xvj. c. fm opmidez aliqz. a gressiqz se veredari. i. nuci sic dicti a vcho vebis. qz portat nunciu vel mandatum. b Et edictu regis. de correctoe malicie aman. c De pedic i susis. vb: tuc erat sedes regl: vtz p pdicta. j. c.

Mardocheus at hie pnr describit ex pdictis oza leticia. qz scribit puer bio. xix. in multiplicatone iustoz letabit vulg: cum at impij sumptierit principatus gemet popul: r io. sicut ex altatio ama impij fuit bonis ca tristicieta exaltato ma dochei p quaz fuit multiplicat in bonis tpalib: r honore: fuit ca leticie: et hoc est qd dicitur. **M**ardocheus at de pa. r de spe. fgl egredies ad statu civitat: disponedn. e Fulgebat vestib: regijs. in signu pntis sibi dante: et dignitatis.

Silqz civitas exultavit p deffio ne impij: et exaltatione iusti.

Judeis at nova lux oziri visa est qz puerat in tenebris tristicie.

Gaudiu honoz de regie p motoe q erat de eoz genere i. Et tripudiu. i. gest: exteriore letus pcedens ex interioz leticia intantiu vt plures alterius gentis r secte eozu religioni r ceremonijs iungerent: credentes q haberet deu celi puifore. q tsubito r mirabili mo hoste eoz deiecerat. r eos subleuauerat. Ca. ix.

Sit duodecimi mensis. hic pnr describit vindicatio effrenate audacie: qz mlti p diuersas ptes orbis videtes vel audientes lras

qs ama miserat ex noie regl: odixerat adiuuice q iudeos infliceret r tona eoz diriperet: s p lras fuocatorias p mardocheu ipetratas madatu e p totu impiu. q iudei de suis aduersarijs vidicta acaperet r q iudices duces r pfecti puinciaz in h eis assisteret: sic q pcedit. qz prio ponitur hmoi vindicatio. scda erga deu gfratua: i. Dies autē terciusdecim. Circa pmu prio ponit vindicatio generalis scdo spalis: ibi. Quid vltra postulas. Circa pmu prio po-

regis assueri subiacebat imperio notu fieret patns esse iudeos ad capiendā vidictā d hostibz suis: **E**gressiqz se veredarij celeres nuncios pferetes: r edictu regl: pepedit in susis: **M**ardocheus aut de palatio r de ppectu regis egredies fulgebat vestib: regijs hyacinthinis videlz et aerinis. coronā auream portās in capite. r amict: serico pallio atz purpureo. **S**ilqz citas exultavit atz letata ē. **J**udeis at nova lux oziri visa ē: gaudiuz honoz r tripudium. **A**pud omis pplos vrbes atz puincias quocūqz regl: pcepta veniebāt: mira exultatio: epule atqz puincia r festus dies in rantu vt ples alteri gentis r secte: eoz fligidi r ceremonijs iungeret. **B**rādis ei cūctos iudaici nois terroz inuaserat. **C**ap. ix.

Sit duodecimi mensis que adar vocari an iā dixim: terciadecea die qn cūcti iudeis inflecto pabāt: et hostes eoz inhiabāt sangu: vsa vice superiores iudei ee cepūt r se de aduersarijs vidicare. **C**ōgregatiqz st p singlas civitates r oppida: r loca: vt extenderent manu p inimicos r psecutores suos. **N**ullusqz ausus ē resistē. eo q omes pplos magnitudis eoz fortitudo penetrarat. **A**man r puinciaz

nitur vindicatio generalis p totu impiu assueri: r pzlra ex pdict: vsqz ibi. **F**ama qz nois e crescebat bis qtidie. i. p reginis tonitate r impij pspicitez a tempore quo fuerat mardoche: positus loco aman **E**xtra. x. filios aman. i. pter iplos. **Q**uorum

indices duces r procuratores: omnisqz dignitas q singulis locis et operibus preerant: extollebāt iudeos timore mardochei que principes esse palatij r plurimu posse cognouerant. **F**ama qz nois ei crescebat quotidie et p cunctoz ora volitabat. **P**ra qz pculserūt iudei inimicos suos plaga mag r occiderunt eos: reddentes eis quod sibi parauerāt facere. intātū vt etiaz in susis quingentos viros interficeret: ex decē filios aman agagite hosti iudeoz. **Q**uoz ista st noia: pharsan dathā telphon r espatha r phozatha r adalia et aridatha et ephermecha arifai et aridai r vaifatha. **Q**uos cū occidissent: pdas r subijs eorum agere noluerūt. **S**tatiqz numeruz eozuz qui occisi erant in susis ad regē relatus est. **Q**ui dixit regie. **I**n vbe susis infecerūt iudi qn getos viros: r alios decē filios aman. **Q**uantā putas eos exercē cedē i vniuersi puincijs. **Q**uid vltra postulas: r qd vis vt fieri iubeaz. **C**ui ille rādit. **S**i regi placet rē pās iudeis: vt sicut fecerunt hodie in susis: sic r cras faciant: et decem filij aman in patibulis suspendantur. **P**recepit rex: vt ita fieret. **S**tatimqz i susis pependit edictum et decem

ista sunt nomia pharsan dathā. r. isti specialit nominantur qz erant principales aduersarij iudeoz. vnd dicit hic glo. bebraica: qz isti filij aman hic nomia ti fuerūt cum illis samaritanis qui scripserunt accusationē contra filios trāsmigratonis ad impediendū templi edificatōem imponētes eis falso qz sub pretextu tēpl: edificabant civitatē vt dicitur fuit **E**sdre. iij. r hoc fuit tpe cyri r mardocheos. r itez renouatū tempore assueri: qz dicta inhibitiō iteruz fuit renouata tēpore assueri. que dicit bebrei fuisse filij cyri: r istud impedimentū fuit factū de consilio filioz aman pie hoc pcurate: r accipit ista glosa de quodā libro bebraico q intitulatur. cedaa colam. id est ordo seculi.

cari debebat. **Q**uid vltra postulas. **H**ic ponitur vindicatio spaliter. i. i vbe susis tmi. qz ibi fuerat scda machinatō ama ptra iudeos: r ideo facta est ibi maior vindicatio. i. duob: diebus. et hoc est quod dicit. **Q**uid vltra postulas quasi di. parat sum facere: r ideo regina magis fuit ausa vltra petere dicens. **D**etur po. iudeis r. **E**t decem filij aman in patibulis suspendantur. qui fuerant occisi in die preterita

ut sic iusticia vniformis fieret in p̄re 7 filijs. 7 patz lra vsq; ibi. **a** **S**z p oes puincias 7c. istud refert ad vindicatōez diei p̄cedētis. qz in ciuitate susa tñi babu erūt iudei. licentiā interficiendi aduersarios duobus dieb; .i. die terciadecima 7 qrtadecia duodecimi mensis: et in alijs ac ciuitatib; et vill vno die tñi scilicet terciadecia die eiusdem mensis. **b** Dies autē terciadecimus. hic conse quēter ponitur erga deū gratia rumactio. i. hoc q; dies quarta decima in q; iudei qui erant ex tra ciuitates susa q̄uerunt ab interfecōne ad uersarioz: et di es quintadecia eiusde; mensis in qua iudei qui erāt in susis qui euerunt ab huiusmodi occasio ne: p̄stituti sunt solēnes apud iudeos vniuersos vt essent memo res beneficij di uini his diebus eis dati: et prio ponitur harum dierum solenni zatio. et secūdo huius solēnizatiōis firmatio ibi. **S**cripsit itaq; mardocheus snia prime ptis patet in dictis.

c **S**cripsit itaq; mardocheus snia prime ptis patet in dictis. **d** **S**cripsit itaq; mardocheus snia prime ptis patet in dictis.

d **S**cripsit itaq; mardocheus snia prime ptis patet in dictis. **e** **S**cripsit itaq; mardocheus snia prime ptis patet in dictis.

filij: amā suspēsi s̄t. **C**ongre gatis iudeis qrtadecia die mēsis adar: inēfecti s̄t i sub trecēti viri: nec eoz ab illis direpta s̄ba ē: **f** 7 p omes puincias que dūtoī regis s̄ba iacebāt p animab; suis steterūt iudei: interfecit ho s̄tib; ac p̄secutorib; suis: in rātū vt septuagita qnq; milia occasoz implerēt: 7 nul lus de subijs eoz q̄c̄q; cōti geret. **d**ies autē terciadeci mus mēsis adar: vn̄ apud oēs interfecōnis fuit: 7 qrtadecima die cedē t̄stierūt. **Q**uē p̄stituerūt eē solennem vt i eo oī tpe teinceps vaca rēt epulis gaudio atq; pu uijs. **A**t hi q; i vrbe susis cedē exercuerāt t̄ciodecio qrtodecio die eiusde; mēsis i ce de vsati s̄t qntodecio at die p̄cutē t̄stierūt. **E**t idcirco eundē diē p̄stituerūt solen nē epulaz atq; leticie. **H**ic vo iudei q; i oppidis n̄ muratis ac villis morabāt: qrtade cūnū diē mēsis adar puincio rū 7 gaudij d̄creuerūt: ita vt exultēt in eoz mittant sibi mutuo ptes eplaz et ciboz. **S**cripsit itaq; mardocheus oia h̄ et lris p̄phensa misit ad iudeos q; in oib; regis puincijs morabāt t̄a i vicino positis q; p̄cul: vt qrtadeci m̄az qntadecimā diē mens̄ adar p festis suscipent: 7 re uertēte sp̄ anno solēni cele brarēt honore. qz in ip̄is dieb; se vlti sūt iudei de inimi cis suis: 7 luct; atq; tristitia in hilaritatē gaudiūq; con uersi sunt: essentq; dies iste

vsq; ibi. **e** **A**man em̄ filius amadathi. **D**ic in breuib; ponitur sententia 7 p̄cessus totius huius libri scilicet de aman machinatōne: 7 de eius frustratōne p reginam be ster a quo autē iste p̄cessus in breui sit hic positus. dicen dum q; a mardocheo qui hūc librū scripsit 7 p̄ modū eu

epulaz atq; leticie 7 mitte rent sibi uicē ciboz ptes 7 pauperib; munuscula largirentur. **S**usceperūtq; iudei in solennē rituz cūcta q̄ eo tpe facē cepant: 7 q; mardoche; lris faciēda manda uerat. **A**man em̄ fili; ama dathi stirpis agag hostis 7 aduersari; iudeoz cogita uit p̄ eos maluz: vt occidēt illos atq; telēt: 7 misit phur qd nra lingua vrit in sorte 7 postea ingressa ē hester re gē obsecrās vt conat; et lit teris regis irriti fierēt 7 ma lū qd p̄ iudeos cogitauerat. reuertēte in caput ei; **B**e nig; 7 ip̄z 7 filios ei; affixit cruci: atq; ex illo tpe dies isti appellati s̄t phuri. i. sor tū: eo q; phur. i. fors i vrnā missa fuerit. **E**t cūcta q; ge sta sunt eplē. i. libri h̄ volu mie p̄tinent; queq; sustinu erūt 7 q; teinceps imutata s̄t: susceperūt iudei sup se 7 semē suū: 7 sup cūctos q; re ligioni eoz voluerūt copla ri: vt nlli liceat duos hos di es absq; solēnitate trāsiq; q̄s scriptura testat: 7 cet̄a expetūt tpa ānis sibi iugit succedētib;. **I**sti s̄t dies q̄s nlla vnq; te lebit obliuio: 7 p singlas generatōes cūcte i toto orbe puincie celebra būt: nec est vlla ciuitas in q; dies phuri. i. sortū nō obf uenē a iudeis: et ab eozum p̄genie que his ceremonijs obligata est. **S**cripseruntq; hester regina filia abia bil: et mardocheus iudeus etiam secundam epistolam

iusdā recapitulati onis p̄dictoz hoc inseruit: vel ab **E**dra qui hūc librū cu; alijs reparauit. **D**ubius est at; apd aliquos videtur tñ pbabili; q; a mardocheo vn̄ subdit conclusio.

f **A**tq; ex illo tpe dies isti appellati s̄t phurim. i. sortium nō ab aliquo facto indeoz q̄do mēse 7 quo die teber; es se: s̄ ipsi; aman. qui misit sorte de inter fecōne iudeoz. et sic fuerunt ibi due sortes: pria de mē se: 7 scda de die: vt b̄. s̄. in. ca. et p̄ter hoc appellati s̄t di es sortium in plu rali 7 ex facto diu ine pudentie que sorte illā ordinatā ad malū iudeoz p̄uertit in bonum ipsorum.

g **Q**uecūq; susti nuerūt in p̄secutio ne aman.

b **E**t q; teinceps immutata s̄t p̄ curatōez hester et mardochei.

i **S**usceperūt sup se iudei 7 semē suū qz parētes p̄nt ob ligare filios etiā fu turos ad ea q; spe ctāt ad cōe bonuz.

k **E**t sup cūctos q; reli. eoz vo. co pulari. i. ad iudaif muz p̄uertit. cet̄a patet ex dictis.

l **S**cripseruntq; hester regina. **H**ic

p̄nt ponit p̄firmatio dicte solennizatōis scda ad man datū hester 7 mardochei simul. **S**ciendū tñ q; istud man datū differt a primo. qz vt dicit hic be b̄: et mar doche; petiuerūt q; liber iste a sapiētibus iudeoz recipē

in numero librorum sacrorum promiserunt tamen huic petitioni obfua-
tionem dicte solemnizationis eas iterando ad maiorem asserti-
onem: et hoc est quod dicitur. **M** Et omni studio dies ista so-
lennis sanciret impostez. i. affirmaret. **N** Et bñent pa-
cē. i. pacifice bitaret in gentiles: nec insolereceret phiden-
tes de potentia be-
ster et mardochei.

O Et susciperent
veritates. s. b. libri
in sacros codices
p. Observantes
dies sortiu. hic re-
petitur solemnitas
istorum dierum ad ma-
iorem assertores.

Q Jeunia atqz
clamores etc. id est
quod tunc haberet me-
moriam quod de affli-
ctionibus paratis si-
bi ab aman fuerat
bis diebus liberati:
et ulterius repetit.
de receptione huius
libri cum dicitur.

R Et oia q̄ huius
libri etc. construatur
sic littera. Et oia q̄
in historia huius libri
continentur: supple-
inter libros sacros
reciperent.

S Qui vocat be-
ster. i. q̄ liber ab ip-
sa bester/ intitulat.
licet mardocheus
ipsum scripserit.

**In ca. ix. ubi dicitur
in postilla. Jeunia
et clamores.**

Aditio.

Hoc quod di-
citur. Jeun-
ia et clamo-
res exponit ab he-
breis: quod ex ordina-
tione bester et mar-
dochei sicut obser-
uandi erant dies sor-
tiu ad noticiam solē-
nē ut dicitur est. ita
obseruaret ieiunia
et clamores: sic scy-
per an illa solemnita-
te ieiunaret et se af-
fligerent in memo-
ria ieiuniorum bester
et iudeorum quod illo tpe
fuerunt facta: q̄ qui-
dem ieiunia obseruāt vsqz in p̄ntem diē: sicut et solēni-
tes p̄dictas etc.

Capitulum x.
Ex quo assuetudo ponit remuneratio pro ope iu-
sticie quam fecerat assuetudo aman et eius filios suspen-
dendo et mardocheum exaltando. qz pp̄ b̄ de ei⁹ dila-
tauit impiū: qd̄ notat cū dicitur. **B** Des tra etc. locutio est
hypbolica: qz multe terre et insule non fuerunt sibi subiecte: si-
cut dicitur tota ciuitas vadit ad tale spectaculū. s. magna pars
vel maior non vadit. **C** Cuius fortitudo et hostes.
D Et impiū q̄ntu ad ciues. **E** Et dignitas. s. imperialis
regia. **F** Atqz sublimitas. qz multos reges huius sub vi-

Ut oī studio dies ista solē-
nis sanciret impostez. et mise-
runt ad oēs iudeos q̄i cētūz
viginti septē puicys regis as-
sueri vsabant: ut bñent pa-
cē et susciperēt veritatē obf-
uantes dies sortiu: et suo tpe
cum gaudio celebraret: sic
p̄stituerāt mardocheus et he-
ster. Et illi obfua da susce-
perat se et a semine suo ieiun-
ia atqz clamores et sortiu di-
es: et oia q̄ libri huius q̄ vocat
bester historia prinēt. **C. x.**

R Ex quo assuetudo oēs ter-
ra et ciuitas maris insulas
fecit tributarias cuius fortitu-
do et impiū et dignitas atqz
sublimitas q̄ exaltauit mar-
docheum: scripta sunt in li-
bris medoz atqz p̄faz: et q̄
mō mardocheus iudaici ge-
neris scōs a rege assuetudo fu-
erit: et magnus apud iudeos:
et acceptabilis plebi fratrum su-
orum q̄ res bona populo suo: et lo-
quēs ea q̄ ad pacē semis sui
prinēt. Que hñtur in he-
breo plēa fide exp̄ssit: s. autē
q̄ sequunt sc̄pta repperi in
editōe vulgata q̄ grecoz li-
gua: et lris prinēt: et iteri p̄
finē libri huius cap̄lm ferebat
quod iuxta p̄suetudinē n̄ram
obelo. i. veru p̄notauimus.
Dixitqz mardocheus. **A** deo
sc̄a sūt ista. Recordat⁹ sum
somnia quod viderā: s. eadē si-
gnificant: nec eoz q̄c̄qz ir-

tionem sua. **G** Quia exaltauit mardocheum. qz p̄ p̄di-
ctā sublimitate potuit h̄ facere. **H** Scripta sūt in li-
bris medoz. in q̄b acta assueri diligēt⁹ scripta sūt
q̄ in hoc libro. **I** Et quod mardocheus etc. ut sit mō-
na tonitatis ei⁹ nō solū apud iudeos. s. etiā apud gen-
tiles futuris tē-
poribus remane-
ret. **E** cetera autē
que sequunt non
intēdo expone-
re. tum qz satis
apparz eoz snia
ex p̄dictis: tū qz
nō sūt in hebreo:
nec de scriptura
canonica. s. ma-
gis videtur a io-
sepbo et alijs scri-
ptoribus cōficta:
et postea editōi
vulgate inserta
fm q̄ dicitur.
in plogo huius libri
dicens. **A** ddes
ea q̄ ex tēpe dici
poterat et audi-
ri: sicut solitum
est scolaribus di-
sciplinis sup̄to
edemate. i. ma-
teria aliq̄ vel ca-
su breui excogi-
tare: qd̄ verbis
vti potuit qui i
iuria passus est
q̄rimoniam mo-
uēdo: vel ille q̄
iniuriā fecit. s. se
defendēdo: et h̄
modo iudei se
cisse iosepb. q̄
vidit in hoc libro
sniaz in breui lit-
teraz missarum
ab aman cōtra
iudeos: et sumā
reuocationis per
bestem impetra-
te habetur. s.
ca. iij. et viij. et iō
excogitauit sic
homo litterarū:
et eloquēs quali-
ter amā potuit
decenter descri-
bere machiatio-
nē suā coloratō
apparētī b̄bitate
et quod mardo-
cheus reuocato-
rias litteras po-
tuit deceter dicitare bonore regis: ita qz nō notare
tur de irratonabili mutabilitate: quod patz ex hoc qz for-
ma s̄faz aman q̄ b̄. j. xij. ca. et forma litterarūz reuo-
catoriaz que habet. j. xvj. ca. accepte sunt de verbo ad
verbum de iosepho libro antiquitatū. xj. in quo descri-
bit historia bester: et idē pbabiliter videt de alijs h̄ se-
quentibus. qz fuerunt p̄dicto modo excogitata et scripta:
et postea editōe vulgate inserta. **A** d dei laudem: cui⁹
est honor et gloria in secula seculoz. Amen.

ritū fuit. **P**aru⁹ fons q̄ cre-
uit in flumiū et lucē solempz
puersus ē: et in aq̄s plimas
redūdauit: bester ē: quā rex
accepit vxorē et voluit eē re-
ginā. **B**uo at dracones: ego
sum et aman. **B**etes que cō-
uenerāt hi sunt qui conati
sunt delere nomē iudeorum.
Bens at mea isrl est q̄ cla-
mauit ad dñm et saluū fecit
poplū suū: liberauitqz nos
ab omib⁹ malis: et fecit signa
magna atqz portentosa in tē-
tes: et duas sortes eē p̄cepit:
vnā poplū tui et alterā cūtra
rū gentiū. **G**enitqz vtraz
sors i statutuz: ex illo iā tpe
coram deo vniuersis gētibus
et recordat⁹ est dñs populi
sui: ac misertus hereditati
sue. **E**t obseruabuntur di-
es isti in mense adar: quar-
ta decima et quinta decima
die eiusdem mensis: cū omi-
studio et gaudio in vniū cetū
poplū congregati: in ciuitas te-
inceps generatōes poplū isrl.

Anno quarto regnatibus
ptolomeo et cleopatra attu-
lerunt wisithe⁹ q̄ se sacerdo-
tē et leuitici generi ferebat:
et ptolomeus filius eius h̄ ac eplaz
phurim: quā dixerunt inter-
pretatū esse lysimachū prolo-
mei filiū in irkin. **H**oc q̄ p̄n-
cipiū erat in editōe vulga-
ta: quod nec in hebreo nec
apud vllū fert interpretuz.

Explicet postilla fratris Nicolai de lyra sup bester.

Anno scdo regnate artaxerxe ma
 rimo: pns die mēsis nisan vidit somniū
 mardoche fili iaheri: filij semei: filij cis d tri
 bu bēiamin: hō iude q̄bitabat in vrbe susis
 vir magn⁹ et int p̄nos aule regie. Erat autē te
 eo nūero captiuoz q̄s trāstulerat nabucho.
 rex babylonis de irīm cum iechonia rege iu
 da: et h̄ ei somniū fuit. Appuēt voces et tu
 ml⁹: tonitrua et tremor et turbatō sup rer
 raz: et ecce duo dracones magni patiq̄ se i
 plū: ad quoz clamorē cūctes p̄ citate s̄ natio
 nes: vt pugnaret p̄tra gētes iustoz. Fuitq̄ di
 es illa tenebray et discrimis: et t̄bulatōis et
 āgustie et ingēs formido sup trā. Cōturbata
 q̄ ē gēs iustoz timētū mala sua: et p̄parata
 ad mortē clamaueſtq̄ ad tē: et ill vociferā
 tib: fons pu creuit i fluiū maximū: et i aq̄s
 plimas redūdauit. Lux et sol ort⁹ ē: et hūiles
 exaltati s̄: et tenor auēt i clytos. Q̄d cū vidit
 ser mardoche⁹ surrexiſt: d̄ stratu: cogitabat
 q̄d tē facē vell⁹: et fixū hēbat i aia: scire cupi

Mens qd significaret somniuz. **Ca. xij.**
 Drabat at eo tpe i aula regis. cum baba
 tha et thara eunuch regl: q̄ ianitoēs erāt pa
 latij. Cūq̄ itellexiſt cogitāōes eoz et curas
 diligēt⁹ p̄uidiſt: didicit q̄ conarēt i regē ar
 taxerxe man⁹ mittē: et nūciarēt sup eo regi. q̄
 te vtroq̄ hita q̄dē p̄fessos iussit duci ad moz
 tē. Rex at q̄d gestū erat sc̄psit i p̄mētarijs. h̄
 et mardoche⁹ rei mēoriā lris tradidit. Prece
 pitq̄ ei rex vt i aula palatij moraret: dat ei
 p̄ relatiōe mūerib: Amā vō fili⁹ amadathi
 bug⁹ erat glōsissim⁹ corā rege. et voluit nocē
 mardocheo et p̄p̄lo e⁹ p̄ duob⁹ eunuchis regl
 q̄ fuerāt infecti. Ducsq̄ p̄bemiū. q̄ sequūt
 i eo loco posita erāt vbi scriptū ē i volumie et
 diripuēt bōa vel subas eoz. que in sola vul
 gata editiōe repim⁹. Ep̄le at h̄ exēplar fuit.

Rex marim⁹ artaxerxes ab **Ca. xij.**
 india vsq̄ ethiopiā. cxxvij. puinciaruz
 p̄ncipib⁹ et ducib⁹ q̄ e⁹ impio s̄biecti s̄ salutē
 Cū plimis gētib⁹ parē et vniuersū orbē mee
 ditōi s̄biugassē: voluit nequa q̄ abuti potētie
 magnitudie: h̄ clemētia et lenitate gubnare s̄
 lectos: vt absq̄ vllō t̄roze vitā silērio trāfigē
 teq̄ optata cūct⁹ mortalib⁹ pace fruerēt. q̄rē
 te at me a p̄siliarijs meis q̄nō poss⁹ h̄ impleri
 vn⁹ q̄ sapia et fide cetos p̄cellebat: et erat p̄ re
 gē sc̄os amā noie idicauit m̄i toto orbe trāp
 pplm eē disp̄sū q̄ nouis vterē legib⁹: et p̄ oim
 gētū p̄suetudiez faciēs: regū iussa p̄tēnerz et
 vniūsaq̄ p̄cordiā natōnū sua diffēsiōe viola
 ret. Q̄d cū didicissem⁹: vidēt es vnā gētē re
 bellē adūl⁹ oē hoiz gen⁹ p̄uerſvri legib⁹. n̄ris
 q̄ iussiōib⁹ p̄iret turbare s̄biectaz nob̄ pu
 ciaz pacē atq̄ p̄cordiā iussim⁹ vt q̄scūq̄ amā

q̄ oib⁹ puicijs p̄posit⁹ ē: et sc̄os a rege et queui
 p̄ris loco colim⁹ mōstrauerit: cū p̄ugib⁹ ac li
 ber⁹ teleāt ab iūmic⁹ suis nllsq̄ eoz misere
 at. xiiij. die. xij. mēsis adaz āni p̄nt: vt nepha
 rj hoies vno die ad inferos tescēdentes red
 dāt i p̄ionzo pacē quā t̄bauerāt. Ducsq̄ exē
 plar ep̄le. Que sequūt p̄ eū locū sc̄pta repi:
 vbi legit: p̄gēs q̄ mardoche⁹ fec̄ oia q̄ ei man
 dauerat bester: nec t̄n h̄nt i hebraico et ap̄o
 nllz p̄it⁹ ferūt iter p̄tū. Mardoche⁹ at tēp̄ca
 t⁹ ē d̄n̄z mēoz oim opm e⁹ et dixit. D̄ne d̄ne rex
 oipotēs i ditōe ei tua cūcta s̄ posita: et nō ē q̄
 possit tue resistē volūtati si t̄creuer⁹ saluare
 isrl. Tu fecisti celū et trā: et q̄cqd celi ābitū cō
 tēt: d̄n̄s oim es: nec ē q̄ r̄sistat maiestati tue.
 Cūcta nosti et scis. q̄ n̄ p̄ supbia et p̄rumelia
 et aliq̄ glē cupiditate fecerī h̄: vt n̄ adorarem
 amā sup̄bissimū: libēt. n. p̄ salute isrl et vesti
 gia pedū e⁹ t̄osculari pat⁹ eēz: h̄ timui ne ho
 norē d̄i mei trāfferē ad hoies: et ne quēq̄ a to
 rarē: excepto d̄o meo. et nūc d̄ne rex tē abraā
 miserē p̄p̄tū: q̄ volūt nos iūmic⁹ n̄ri p̄dere
 et hēditatē tuā telere. Ne respicias p̄tes tuā
 quā redemisti de egypto. Fraudī tēp̄catōez
 meā: et p̄p̄tū esto sorti et funicō tuo: et p̄uerte
 luctū n̄m i gaudiū vt viuētes laudem⁹ nomē
 tuū d̄ne et ne claudas ora tel canentiū. Dis q̄
 isrl pari mēte et obsecratōe clamauit ad d̄n̄m

Heo q̄ eis certa mors ip̄deret. **Ca. xiiij.**
 Bester q̄ regia p̄fugit ad d̄n̄m pauēs pi
 culū q̄d iminebat. Cūq̄ tēposuiss⁹ vestes regi
 as: fletib⁹ et luctū apta idūm̄ta suscepit: et p̄
 vnguēt⁹ varijs cinē et stercore i pleuit caput et
 corp⁹ suū hūiliauit ieiunijs: oiaq̄ loca i q̄b⁹
 ātea letari p̄sueuerat: cniū laceratōe p̄pleuit
 et tēp̄cabat d̄n̄z tēū isrl dicens. D̄ne mi q̄ rex
 n̄ris sol⁹ adiuua me solitariā. et c̄p̄tentē nlls
 ē auxiliator ali⁹. Periclm̄ meuz i maib⁹ meis
 ē. Audini a p̄te meo q̄ tu d̄ne tulisses isrl te
 cūctis gētib⁹ et p̄ies n̄ros ex oib⁹ retro maio
 rib⁹ suis vt possideres hēditatē sempiternā
 fecisti q̄ eis sic locut⁹ es. Peccauim⁹ p̄ sp̄ctū
 tuo et idcirco tradidisti nos i man⁹ inimicōz
 n̄roz. Coluim⁹ ei t̄os eoz. Iust⁹ es d̄ne. Et
 nūc nō eis sufficit q̄ durissima nos opp̄mūt
 seruitute. sed robur manuum suaz idoloruz
 potentie tēput ātes volunt tua mutare pro
 missa et telere hēditatē tuā: et claudere ora
 laudātiū te: atq̄ extinguere gl̄iaz templi et al
 taris tui: vt ap̄iant ora gentiū et laudēt ido
 lozum fortitudinem et p̄dicent carnalē regēz
 i sempiternū. Ne tradas d̄ne sceptz tuū his
 q̄ nō sunt: ne rideāt ad ruinā n̄ram. h̄ cōuer
 te cōsiliuz eoz sup eos. et eum qui in nos ce
 pit seuire disp̄de. Ademento d̄ne et ostēde te
 nobis in tpe tribulatōis nostre: et da mibi

